

**MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA
I FONDOVA EUROPSKE UNIJE**

IZVJEŠĆE O UČINCIMA PROVEDBE

ZAKONA O OTOCIMA

U 2012. GODINI

Zagreb, listopad 2013. godine

S A D R Ź A J

1. UVOD	3
2. UKUPNA ULAGANJA DRŽAVE U RAZVOJ OTOKA KROZ PROVEDBU ZAKONA O OTOCIMA U 2012. GODINI	6
2.1. Ulaganja u otoke kroz bespovratna sredstva	8
2.1.1. Državni sektor	8
2.1.2. Javni sektor	30
2.2. Ulaganja u otoke putem kreditiranja	35
2.2.1. Hrvatska banka za obnovu i razvitak	35
2.3. Ulaganja u otoke u suradnji s europskim financijskim institucijama	36
2.3.1. Europska investicijska banka	36
2.3.2. Razvojna banka Vijeća Europe	37
3. KOMPONENTE ULAGANJA DRŽAVE U RAZVOJ OTOKA KROZ PROVEDBU ZAKONA O OTOCIMA	39
3.1. Prometna povezanost	40
3.2. Prometna infrastruktura	41
3.3. Komunalna infrastruktura i zaštita okoliša	41
3.4. Gospodarstvo	42
3.5. Kultura	46
3.6. Obrazovanje	47
3.7. Zdravstvo	49
3.8. Socijalna skrb	52
3.9. Subvencije i kapitalne donacije	53
3.10. Sredstva povrata poreza na dohodak ustupljena otočnim jedinicama lokalne samouprave	57
3.11. Zaštita i upravljanje otočnim prostorom	58
3.12. Ostalo	59
4. ZAKLJUČAK	60
5. POPIS TABLICA, GRAFIČKIH PRIKAZA I PRILOGA	62

Izješće o učincima provedbe Zakona o otocima u 2012. godini Vlada Republike Hrvatske podnosi Hrvatskom saboru temeljem odredbe članka 38. Zakona o otocima (Narodne novine, broj 34/1999, 32/2002 i 33/2006).

1. U V O D

Restrukturiranjem državne uprave i ministarstava krajem 2011. godine tadašnja Uprava za otočni i priobalni razvoj, kao tijelo koje brine o ukupnom razvoju hrvatskih otoka, iz tadašnjeg Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture prelazi u Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije gdje se ustrojava kao Sektor za otoke u Upravi za regionalni razvoj.

Osnovna zadaća Sektora i dalje je sustavna briga o održivom razvoju hrvatskih otoka koji obuhvaćaju gotovo sve otoke istočne obale Jadrana i njegovog središnjeg dijela, čineći drugo po veličini otočje Sredozemlja. U hrvatskom dijelu Jadrana ima 78 otoka, 524 otočića i 642 hridi i grebena (vrh iznad razine mora), odnosno ukupno njih 1.244.

Budući da su otoci nacionalno bogatstvo koje zahtijeva poseban tretman, država strateški i zakonodavno osmišljava njihov razvoj te kreira instrumente i provodi specifične mjere.

Tako se otoci dijele na istarsku, kvarnersku, sjevernodalmatinsku, srednjodalmatinsku i južnodalmatinsku skupinu, pored geografskih, iskazuju i druge specifičnosti. Zauzimaju oko 3.300 km² tj. 5,8% površine hrvatskog kopna. Uslijed razvedenosti otoci imaju više obale od kopna. Od 6.278 km hrvatske morske obale 4.398 km otpada na obale otoka.

Država je godišnje od 1999. godine ulagala u otoke oko 1,5 milijarde kuna. Mjere i aktivnosti financirane su na otocima u cilju održivog razvoja i smanjenja depopulacije kao ključnih kriterija. To znači da su socijalne mjere ostvarile učinak te je nužno fokusiranje na razvojne aspekte.

Održivi razvitak otoka temelji se na članku 52. Ustava Republike Hrvatske, Nacionalnom programu razvitka otoka i Zakonu o otocima.

Sabor Republike Hrvatske usvojio je 28. veljače 1997. godine Nacionalni program razvitka otoka u kojem je definirana uloga države u ukupnom razvitku otoka, izjednačavanju otočnih i kopnenih razvojnih uvjeta, demografskoj obnovi i gospodarskom napretku.

Nacionalni program preferira održivi razvitak otoka prema kojem prirodni ekosustavi služe kao resursi stalnog rasta proizvodnje i potrošnje, a sljedećim generacijama ostaju nesmanjene kakvoće i iskoristivosti. Pozornost je posvećena svim aspektima održivosti: gospodarskoj, društvenoj i tehnološkoj.

Održivi razvitak otoka podrazumijeva održivo korištenje otočnog potencijala, stalno poboljšanje otočnog življenja i izgrađivanje ekološki podobne infrastrukture. Preferiranjem održivog razvitka otoka uspostavlja se nacionalni interes za upravljanjem otočnim razvitkom u cilju kojeg će se izrađivati programi potpunog i održivog korištenja otočnih resursa. Zbog toga treba dovesti u ravnotežu komparativne prednosti otoka (klima, zemljopisni položaj, otočni krajobraz, čistoća, poklapanje zahtjeva za ekonomskom i ekološkom razvojnom održivošću u glavnim otočnim djelatnostima - turizmu i poljoprivredi) i ograničavajuće faktore (manjak radnoaktivnog i fertilnog stanovništva, propusnost otočnog tla, nedovoljno razvijena otočna lučka i cestovna infrastruktura, zapušteni i pretežno neprohodni otočni poljski putovi, manjkavo osnovno školstvo, manjak infrastrukture zbrinjavanja otpadnih voda i odlagališta krutog otpada, nesređeni katastri i neriješeni vlasnički odnosi nad poljoprivrednim i građevinskim zemljištem, spor postupak dobivanja dozvola za ulagače).

Sabor Republike Hrvatske usvojio je 26. ožujka 1999. godine Zakon o otocima (Narodne novine, broj 34/1999, 32/2002 i 33/2006). Predmetnim Zakonom otoci se definiraju kao hrvatsko prirodno bogatstvo, a nekretnine na otocima osobitog nacionalnog, povijesnog, gospodarskog i ekološkog značenja od interesa za Republiku Hrvatsku imaju njenu osobitu zaštitu. Njime se uređuje upravljanje otočnim razvitkom na državnoj i županijskoj razini te na razini gradova, odnosno općina.

Glede demografskog stanja i gospodarske razvijenosti, Zakonom se otoci razvrstavaju u dvije skupine.

U prvu skupinu svrstani su nerazvijeni i nedovoljno razvijeni, nastanjeni ili povremeno nastanjeni otoci: Uniye, Susak, Srakane Vele, Srakane Male, Ilovik, Maun, Prvić – kvarnersko otočje, Goli, Sv. Grgur, Premuda, Silba, Olib, Škarda, Ist, Molat, Dugi otok, Zverinac, Sestrunj, Rivanj, Rava, Iž,

Ošljak, Babac, Vrgada, Prvić – šibensko otočje, Zlarin, Kaprije, Žirje, Veli i Mali Drvenik, Šćedro, Vis, Biševo, Sv. Andrija, Lastovo, Sušac, Vrnik, Mljet, Šipan, Lopud, Koločep, Lokrum, Kornati i otoci Žutsko-sitske skupine.

U drugoj su skupini svi otoci koji nisu razvrstani u prvu skupinu i poluotok Pelješac.

2. UKUPNA ULAGANJA DRŽAVE U RAZVOJ OTOKA U 2012. GODINI

U provedbi Zakona o otocima u 2012. godini proračunskim sredstvima, odnosno vlastitim sredstvima, sudjelovala su sljedeća ministarstva i javni sektor: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo kulture, Ministarstvo turizma, Ministarstvo branitelja, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Državna geodetska uprava, HEP - Operator distribucijskog sustava d.o.o., HP - Hrvatska pošta d.d., Odašiljači i veze d.o.o., Hrvatski Telekom d.d., Hrvatske šume d.o.o., Hrvatske vode, Hrvatske ceste d.o.o., Agencija za obalni linijski pomorski promet, Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM) i Hrvatska banka za obnovu i razvitak.

Ulaganja u otoke provode se na dva načina – direktnim ulaganjem bespovratnih sredstava državnog proračuna i ulaganjem putem kreditiranja.

U 2012. godini, provedbom pojedinih zadaća i obveza utvrđenih Zakonom o otocima i drugim pozitivnim pravnim propisima Država je u razvoj otoka uložila 1.777.355.928,82 kuna proračunskih sredstava i sredstava pravnih osoba od čega su 1.124.977.652,31 kuna bespovratna sredstva, a 652.378.276,51 kuna ulaganja u obliku kreditiranja (Tablica 1.).

Ovim ulaganjima obuhvaćeni su svi naseljeni hrvatski otoci i poluotok Pelješac.

U nastavku Izvješća opisno i kvantitativno prikazane su pojedine mjere, aktivnosti i projekti, kao i uložena sredstva po pojedinim subjektima državnog i javnog sektora (Prilog 1. i 2.).

Tablica 1. **Ukupna ulaganja središnje države u otoke u 2012. godini**

DRŽAVNI SEKTOR / JAVNI SEKTOR	ULOŽENA SREDSTVA U 2012.
Ulaganja u otoke kroz bespovratna sredstva	
Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije	127.486.213,53
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	376.707.606,99
Ministarstvo poduzetništva i obrta	1.186.215,00
Ministarstvo zdravlja	2.203.926,85
Ministarstvo kulture	13.457.410,59
Ministarstvo turizma	9.604.103,57
Ministarstvo branitelja	343.271,31
Ministarstvo socijalne politike i mladih	279.038,10
Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja	100.000,00
Ministarstvo pravosuđa	281.947,51
Ministarstvo unutarnjih poslova	479.960,00
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	3.488.956,85
Ministarstvo poljoprivrede	19.206.094,29
Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava	4.286.783,08
Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske	1.417.654,25
Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	12.558.317,78
Državna geodetska uprava	3.314.054,00
HEP - Operator distribucijskog sustava d.o.o.	56.154.456,00
HP - Hrvatska pošta d.d.	2.813.514,36
Odašiljači i veze d.o.o.	3.186.638,98
Hrvatski Telekom d.d.	15.600.875,27
Hrvatske šume d.o.o.	18.633.528,63
Hrvatske vode	179.727.334,57
Hrvatske ceste d.o.o.	229.636.294,42
Hrvatska banka za obnovu i razvitak (sredstva Ministarstva financija – porez na dohodak ustupljen otočnim općinama i gradovima)	42.823.456,37
UKUPNO bespovratna sredstva	1.124.977.652,31
Ulaganja u otoke putem kreditiranja	
Hrvatska banka za obnovu i razvitak	652.378.276,51
UKUPNO kreditna sredstva	652.378.276,51
SVEUKUPNO	1.777.355.928,82

2.1. Ulaganja u otoke kroz bespovratna sredstva

2.1.1. Državni sektor

MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE

Uprava za regionalni razvoj

Sektor za otoke

Prometna infrastruktura

Razvijena prometna infrastruktura na otocima nužan je uvjet za prometno povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno te za razvoj unutarotočne prometne mreže kako bi se izbjegla moguća izoliranost, a time i slabiji razvoj otoka te nazadovanje i depopulacija.

Sektor za otoke je u 2012. godini financirao uređenje nerazvrstane javne ceste otoka Mljeta u cilju poboljšanja unutarotočnog cestovnog prometa i kvalitetnijeg pristupa poljoprivrednim površinama. U navedenu svrhu u 2012. godini utrošeno je 2.364.153,97 kuna.

Komunalna infrastruktura i zaštita okoliša

Ulaganjem u komunalnu infrastrukturu poboljšava se kvaliteta života na otocima, smanjuje odljev stanovništva, odnosno potiče naseljavanje i povratak mlađeg, radno sposobnog stanovništva, te osiguravaju preduvjeti za dugoročni održiv razvoj otoka. Dvije najvažnije podkomponente komunalne infrastrukture su vodoopskrba i odvodnja.

Vodoopskrba i odvodnja su na nivou cjelokupnog teritorija Republike Hrvatske puno bolje organizirani nego se to do sada uspjelo izvesti na pojedinim otocima. Glavni problemi vodoopskrbe i odvodnje na otocima su nedovoljno ili loše održavanje postojećih vodoopskrbnih sustava te nepostojanje razvodne mreže. Također, nedovoljna je izgrađenost sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda.

Stoga se posebna pažnja poklanja izgradnji vodoopskrbnih mreža i kanalizacijskih sustava na otocima npr. u projektu „Izgradnja objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima“ (CEB IV), koji se od 2004. godine provodi i sufinancira sredstvima zajma Razvojne banke Vijeća Europe. Na troškove vodoopskrbe i odvodnje otpada 72,19% izvorno procijenjenih ukupnih troškova Projekta

koji, bez PDV-a, iznose 386.728.742,70 kuna. Izvorno je za vodoopskrbu na otocima, putem ovog Projekta, planirano 73.335.000,00 kuna te 202.967.742,70 kuna za sustave odvodnje. Od ukupno 23 sustava vodoopskrbe, 16 ih je završeno i u funkciji su, 1 je u izgradnji, a 6 potdprojekata je isključeno. Od ukupno 22 sustava odvodnje, 13 je završeno i u funkciji, a 9 je u izgradnji.

Otočna naselja sve više ulažu u sustavno zbrinjavanje komunalnog otpada, uređenja mjesta, postavljanje javne rasvjete, te uređenje i izgradnju groblja.

Sveukupna ulaganja u komunalnu infrastrukturu u 2012. godini s pozicija Sektora za otoke iznose 5.608.818,23 kuna, od čega je 5.094.919,23 kuna utrošeno za sufinanciranje izgradnje sustava vodoopskrbe i odvodnje, a 513.899,00 kuna za izgradnju, sanaciju ili uređenje naselja i ostale komunalne infrastrukturne objekte.

Društvena infrastruktura

Važno je posebno naglasiti ulaganja u projekte društvene infrastrukture u nekoliko bitnih tema:

Obrazovanje – u 2012. godini nastavilo se s ulaganjem u projekte koji svakako mogu utjecati na poboljšanje demografske slike otoka. Tako se iz sredstava Projekta CEB IV grade školski objekti: Osnovna škola Meterize u Šibeniku (sufinancirana iz projekta EIB II), Osnovna škola u općini Okrug na otoku Čiovo, Osnovna škola Antuna Masle u Orašcu koja će biti matični objekt za provođenje nastave na daljinu za Elafitsko otočje (Koločep, Lopud i Šipan) te Područna škola na otoku Susku. Također se iz sredstava Projekta razvoja infrastrukture na otocima i u priobalju (EIB III) grade školski objekti i predškolski objekti kao npr. jaslice i dječji vrtić u Baškoj na otoku Krku čija je gradnja dovršena 2012. godine. Također je krajem 2012. godine dovršena školska sportska dvorana u Krku čiji se izgradnja sufinancirala sredstvima Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. Realizacija Projekta razvoja infrastrukture na otocima i u priobalju (EIB III) pokrenuta je u 2012. godini, te je odabrano 7 potprojekata na otocima za financiranje tijekom 2012. godine (izgradnja jaslica i dječjeg vrtića Baška, izgradnja školske sportske dvorane u Krku, izgradnja sportske dvorane u Smokvici, dogradnja Osnovne škole i izgradnja sportske dvorane u Orebiću, završetak izgradnje srednjoškolske sportske dvorane u Supetru, dogradnja i nadogradnja Dječjeg vrtića „Vis“ i izgradnja jaslica u Visu, izgradnja školske sportske dvorane u Grohotama na Šolti).

Projekti koji nisu dovršeni u 2012. godini nastavit će se realizirati tijekom razdoblja od 2013. do 2015. godine. Izgradnja sportske dvorane u Smokvici na otoku Korčuli, kao i školske sportske dvorana u Grohotama na otoku Šolti započela je u 2012. godini, a za projekte koji su u 2012. godini bili u fazi pripreme planira se realizacija u gore navedenom trogodišnjem razdoblju (dogradnja Osnovne škole i izgradnja sportske dvorane u Orebiću, završetak izgradnje srednjoškolske sportske dvorane u Supetru, dogradnja i nadogradnja Dječjeg vrtića „Vis“ i izgradnja jaslica u Visu).

Sveukupna ulaganja u obrazovanje u 2012. godini iznose 29.713.385,06 kuna, od čega je 21.664.978,31 kuna utrošeno za izgradnju, sanaciju, uređenje i opremanje škola i dječjih vrtića, te u izgradnju sportskih dvorana i objekata kao i uređenje igrališta, a za izgradnju natkrivenog plivačkog bazena u Korčuli, kao i za dovršetak radova i uređenje okoliša bazena u 2012. godine izdvojeno je 8.048.406,75 kuna.

Zdravstvo – Na otocima se iz sredstava državnog proračuna s pozicija kapitalnih pomoći kao i projekta CEB IV, u 2012. godini sufinanciralo projekte izgradnje, sanacije, rekonstrukcije, adaptacije i/ili opremanja domova zdravlja i ambulanti u što je ukupno uloženo 4.768.865,03 kuna od čega je 428.700,75 kuna uloženo u izgradnju ambulante u Kalima na otoku Ugljanu, a 4.340.164,28 kuna za obnovu i rekonstrukciju postojećeg objekta Doma zdravlja Korčula.

Socijalna skrb – U razdoblju od 2004. do 2012. godine unaprijeđena je briga za starije otočno stanovništvo uvođenjem nove dimenzije socijalne skrbi izgradnjom domova za starije te razvojem izvaninstitucionalnog oblika skrbi i udomiteljstva. U 2012. godini je u sufinanciranje projekata izgradnje, rekonstrukcije, adaptacije i/ili opremanja domova za starije i nemoćne osobe na otocima uloženo ukupno 1.887.659,47 kuna. Od navedenog iznosa 1.637.659,47 kuna se odnosi na izgradnju Doma za starije osobe Rab te 250.000,00 kuna za rekonstrukciju i uređenje Doma za starije osobe u Tisnome.

Kultura – Za otočno stanovništvo vrlo je važno što se podržava inicijativa izgradnje i oživljavanja dodatnih sadržaja životu na otoku. Tako se u rekonstrukciju, sanaciju, adaptaciju i uređenje Arhivskog sabirnog centra u Žrnovu, uređenje Kulturnog centra „Ivan Vitić“ u Komiži i rekonstrukciju Društvenog doma u općini Nerežišće u 2012. godini, s pozicija Sektora za otoke, uložilo 1.059.242,53 kuna.

Osim navedenoga, Sektor za otoke je u 2012. godini uložio 250.000,00 za rekonstrukciju društvenog doma na otoku Braču i 237.529,44 kuna za sufinanciranje izgradnje infrastrukture u poslovnoj zoni „Sorinj“ na otoku Rabu.

Sveukupna ulaganja u društvenu infrastrukturu u 2012. godini s pozicija Sektora za otoke iznose 37.916.681,53 kuna.

Gospodarstvo

Sektor za otoke je u 2012. godini osigurao sredstva namijenjena za razvoj i unaprjeđenje otočnog gospodarstva kroz dodjelu državnih potpora male vrijednosti otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta. Početkom godine raspisan je sedmi javni poziv za dodjelu navedene potpore po kojem je 157 otočnih poslodavca zadovoljilo postavljene uvjete i kriterije te ostvarilo pravo na državnu potporu male vrijednosti za 2.486 djelatnika. Sveukupno je za ovu potporu u 2012. godini utrošeno 8.000.000,00 kuna.

Hrvatski otočni proizvod (HOP) – Nastavljajući izvođenje projekta vizualnog označavanja otočnih proizvoda oznakom „Hrvatski otočni proizvod“ pokrenutog početkom 2007. godine s namjerom poticanja otočnih proizvođača u proizvodnji izvornih i kvalitetnih proizvoda, Ministarstvo regionalnoga razvoj i fondova Europske unije i u 2012. godini nastavlja voditi brigu o otocima kroz samozapošljavanje i stvaranje proizvoda natprosječne kvalitete s ciljem ostanka stanovništva na otocima.

U svibnju 2012. godine raspisan je šesti po redu javni poziv putem kojeg su otočni proizvođači mogli prijaviti svoje proizvode za dodjelu oznake „Hrvatski otočni proizvod“. Po obradi zahtjeva, oznaku je dobilo 47 otočnih proizvođača za 79 proizvoda/proizvodnih linija. Za promociju oznake, otočnih proizvođača i njihovih proizvoda te za provođenje procedure dobivanja oznake, u 2012. godini Ministarstvo regionalnoga razvoj i fondova Europske unije je izdvojilo 127.585,55 kuna.

Ministarstvo regionalnoga razvoj i fondova Europske unije provodi postupak dodjele oznake kvalitete „Hrvatski otočni proizvod“ za otočne proizvođače koji prvi puta dobivaju oznaku potpuno besplatno, a za već postojeće nositelje oznake provodi promidžbu te sufinancira njihove nastupe na brojnim sajmovima, izložbama i manifestacijama. Tako je u 2012. godini Ministarstvo predstavilo otočne

proizvođače, nositelje oznake „Hrvatski otočni proizvod“, na sljedećim sajmovima i manifestacijama u zemlji i inozemstvu:

- BioFach - Svjetski sajam eko-proizvođača, Nürnberg, veljača,
- Good Food/Fine Wine – Međunarodni salon okusa, Sarajevo, veljača,
- Mediteranski sajam zdrave prehrane i ljekovitog bilja, Dubrovnik, ožujak,
- Uskršnji sajam, Zagreb, ožujak-travanj,
- Sajam „Dalmacija, sve ti cvitalo...“, Split, travanj,
- Plodovi Dalmacije, Split, svibanj,
- Modro-zeleno, Biograd, lipanj,
- Sajam „Vridne ruke obale, Zagore i škoja“, Trogir, lipanj,
- Sajam „Eko-etno“, Kaštela, srpanj,
- Eko Etno sajam, Zagreb, listopad,
- Božićni sajam, Zagreb, prosinac.

Na većini sajamskih manifestacija, uz prodaju proizvoda, organizirana je i prezentacija projekta „Hrvatski otočni proizvod“.

„Hrvatski otočni proizvod“, kao razvojni projekt, fokusiran je na modalitete daljnjeg razvoja, uspostavu dodatnih kriterija za proizvođače – nositelje oznake (prijava količina, odnosno godišnja produkcija), samoorganizaciju kroz klaster ili drugi odgovarajući model, institucionalizaciju projekta kao hrvatskog branda kroz njegovo trajno pozicioniranje u Zagrebu i po potrebi u drugim većim hrvatskim gradovima, te marketinške aktivnosti (nastupi na relevantnim domaćim i inozemnim sajmovima, širenje i ulazak projekta u ponudu hrvatskih zračnih luka i inozemnih letova Croatia Airlinesa te hotele s 5 zvjezdica).

Od samog početka Projekt „Hrvatski otočni proizvod“ strukturiran je kao razvojni projekt. U njegovoj izvedbenoj fazi definirani su modaliteti za uspostavu razvojnog ciklusa. Oni se operacionaliziraju u suradnji Ministarstva regionalnoga razvoj i fondova Europske unije, otočnih proizvođača i ostalih relevantnih subjekata.

Sveukupna ulaganja u gospodarstvo u 2012. godini s pozicija Sektora za otoke iznose 8.127.585,55 kuna.

Subvencije

Sektor za otoke, sukladno članku 10. Zakona o otocima i Pravilniku o uvjetima, kriterijima i načinu ostvarivanja prava na besplatni javni otočni cestovni prijevoz (Narodne novine, broj 82/2007 i 35/2011), provodi mjeru subvencioniranja javnog otočnog cestovnog prijevoza.

Subvencionirani prijevoz učenika i studenata, umirovljenika i osoba starijih od 65 godina, te invalidnih osoba kojima se omogućuje naknada troškova vlastitog prijevoza, odvija se na 17 otoka (Krk, Cres, Lošinj, Pag, Rab, Ugljan, Pašman, Dugi otok, Iž, Brač, Hvar, Vis, Šolta, Korčula, Mljet, Šipán, Lastovo) i poluotoku Pelješcu. U poticanje javnog otočnog cestovnog prijevoza, Sektor za otoke u 2012. godini uložio je sredstva u iznosu od 29.970.378,13 kuna.

Temeljem članka 33. Zakona o otocima i Pravilnika o postupku i načinu provedbe opskrbe otočnih kućanstava pitkom vodom brodom vodonoscem ili cestovnim vozilom (Narodne novine, broj 35/2011) nastavljeno je subvencioniranje cijene vode na otocima tako da se kućanstva čiji članovi imaju prebivalište na otoku, a opskrbljuju se vodom vodonoscem ili cestovnim vozilom, plaćaju vodu (do 20 m³ mjesečno, odnosno do 150 m³ ukupne godišnje potrošnje po kućanstvu), po cijeni koja je jednaka prosječnoj cijeni isporuke vode u matičnoj obalno-otočnoj županiji. Za navedenu namjenu u 2012. godini utrošeno je 15.319.148,46 kuna.

Sveukupan iznos dodijeljenih subvencija u 2012. godini s pozicija Sektora za otoke je 45.289.526,59 kuna.

Kapitalne donacije

Sukladno članku 23. Zakona o udrugama (Narodne novine, broj 88/2001 i 11/2002) i Kodeksu pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga (Narodne novine, broj 16/2007), Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije objavilo je Natječaj za prijavu projekata udruga za ostvarivanje prava na financijske potpore u okviru raspoloživih sredstava državnog proračuna za 2012. godinu. Na taj način, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je nastavilo provoditi mjeru dodjele financijske potpore projektima udruga na otocima te je za 2012. godinu osiguralo sredstva u iznosu od 400.000,00 kuna. Mjera se provodi od 2008. godine. Cilj mjere je financijskom potporom udrugama, koje su registrirane, odnosno imaju sjedište na hrvatskim otocima te čije su djelatnosti usmjerene na razvoj zajednice,

omogućiti provedbu projekata vezanih za održivi razvoj hrvatskih otoka usmjerenih na unaprjeđenje kvalitete života u lokalnoj zajednici na području kulture, umjetnosti, obrazovanja, znanosti i sporta. Svaka udruga imala je mogućnost prijaviti na natječaj najviše dva projekta. Na natječaju za 2012. godinu Sektor za otoke je zaprimio ukupno 74 projekta 68 otočnih udruga, a najveći broj prijavljenih projekata pristigao je iz Primorsko-goranske županije te iz Splitsko-dalmatinske. Financijsku potporu u 2012. godini ostvarilo je 27 otočnih udruga čija je potpora za pojedini projekt iznosila do 30.000,00 kuna u sveukupnom iznosu od 400.000,00 kuna.

Tekuće potpore

U 2012. godini otočnim gradovima i općinama nastojalo se pomoći kroz potporu za tekuće poslovanje na otocima I. skupine. Sredstva su dodijeljena Komiži i Lastovu. Već niz godina se potpomaže i poslovanje glazbene škole na otocima Primorsko-goranske županije i održavanje zračne linije Mali Lošinj-Unije. Za navedeno je u 2012. godini utrošeno 433.110,04 kuna.

Otočne karte („vinjete“)

Povlaštena trajektna karta („vinjeta“) služi kao vizualna oznaka vozila s pravom na kupnju karte s popustom za otočno stanovništvo. Pravo na „vinjetu“ fizičke i pravne osobe ostvaruju ukoliko imaju prebivalište odnosno sjedište na otoku te vozilo registrirano na otoku, a odnosi se na putovanja otočana na sve hrvatske otoke bez obzira na kojem otoku je prebivalište/sjedište. Pri kupnji trajektne karte uz predodjenje prometne dozvole i osobne iskaznice ostvaruje se popust do 50% vrijednosti karte. Navedena mjera primjenjuje se od 01. travnja 2005. godine.

U 2012. godini u šest obalno-otočnih županija otočanima su ukupno izdane 733 „vinjete“.

Tablica 2. Broj izdanih otočnih karata („vinjeta“) za trajektni prijevoz u 2012. godini

ŽUPANIJA	Broj izdanih "vinjeta" 1. siječnja - 31. prosinca 2012.
PRIMORSKO-GORANSKA	192
LIČKO-SENJSKA	63
ZADARSKA	269
ŠIBENSKO-KNINSKA	7
SPLITSKO-DALMATINSKA	82
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	120
SVEUKUPNO	733

Sektor za otoke je iz svoje nadležnosti u 2012. godini uložio 100.139.875,91 kuna bespovratnih sredstava u razvoj otoka.

Sektor za provedbu razvojnih programa

U 2012. godini Sektor za provedbu razvojnih programa je u okviru Programa „Razvoj potpomognutih područja“ sufinancirao rekonstrukciju kapelice Sv. Nikole u Jezerima (otok Murter, općina Tisno) sa 160.000,00 kuna te izradu projektno-tehničke dokumentacije za Dom za starije i nemoćne u iznosu od 100.000,00 kuna u općini Lastovo.

Sektor za politiku regionalnoga razvoja

U sklopu unaprjeđenja razvojnog potencijala slabije razvijenih područja (prvi prioritet u okviru IPA III C Operativnog programa „Regionalna konkurentnost“) iz sredstva pretpripravnih fondova Europske unije, sufinancirani su projekti:

Projekt: Lunjski vrtovi maslina

(otok Pag, Ličko-senjska županija)

Korisnik projekta je grad Novalja. Glavna aktivnost u realizaciji ovoga projekta je uređenje pristupne infrastrukture masliniku, prirodnom staništu lunjskih maslina, izgradnjom cestica i putova unutar maslinika, uz razvoj turističko edukacijskih sadržaja te ponude proizvoda i usluga lokalnih proizvođača.

Ciljevi projekta:

- pridonijeti održivom ekonomskom razvoju u turizmu kroz promicanje i zaštitu prirodne baštine, kao i potpora malom i srednjem poduzetništvu kroz stvaranje novih radnih mjesta,
- razvoj turističke infrastrukture uključujući i komponente zaštite okoliša u turističku ponudu.

Očekivani rezultati:

- izgrađene nove ceste i putovi,
- kupnja dva turistička vlaka,
- educirani kadar,
- izrada brošura,
- povećanje broja turista.

Ulaganja u okviru projekta u 2012. godini: 2.536.488,53 kuna (338.198 eura)

Završetak projekta očekuje se u srpnju 2013. godine.

Ukupna vrijednost projekta iznosi 596.080 eura.

Projekt: Dovođenje Memorijalnog centra Faust Vrančić
(otok Prvić, Grad Vodice, Šibensko-kninska županija)

Glavna aktivnost u realizaciji ovoga projekta je opremanje i otvaranje muzeja. Nakon završenih grubih radova, osobita pozornost se posvetila hortikulturnom uređenju okolnog prostora, ali i izradi neizostavnih vanjskih izložaka – visećeg mosta, mlina za masline te srednjovjekovnog padobrana. Najzanimljiviji dio projekta je stalna postava mnogobrojnih Vrančićevih izuma koji je obogaćen multimedijalnim sustavom.

Ciljevi projekta:

- cjelokupni razvoj kulturnog turizma na otoku Prviću,
- povećanje broja zaposlenih na otoku Prviću i u Vodicama.

Očekivani rezultati:

- povećanje ponude u područjima kulturnog turizma,
- edukacije lokalnog, osobito turističkog menadžmenta i turističkih djelatnika o razvoju kulturnog turizma,
- produljenje turističke sezone novom turističko-kulturnom ponudom,
- otvaranje novih radnih mjesta.

Ulaganja u projekt u 2012. godini: 2.000.000,00 kuna (266.667 eura)

Projekt je završen u rujnu 2012. godine.

Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.306.477 eura.

Program pripreme i provedbe razvojnih projekata prihvatljivih za financiranje iz EU fondova-
Potprogram pripreme regionalnih razvojnih projekata/Tehnička pomoć:

Projekt: Lječilišni centar Veli Lošinj

(otok Lošinj, Primorsko-goranska županija)

Projektom se planira rekonstrukcija, adaptacija i nadogradnja postojećih objekata lječilišnog centra kroz 3 faze:

1. faza obuhvaća rekonstrukciju - adaptaciju postojeće građevine "Park I", izgradnju nove komunalne infrastrukture unutar kompleksa lječilišta i krajobrazno uređenje kompleksa. Projektnu dokumentaciju je financirao korisnik, a radove financira županija,
2. faza obuhvaća rekonstrukciju i nadogradnju postojeće građevine „Park V“ te rekonstrukciju i nadogradnju medicinskog trakta,
3. faza obuhvaća rušenje i izgradnju novog objekta „Park II“, rušenje i izgradnju novog objekta „Park III“.

Ulaganja u pripremu projekta u 2012. godini iznosila su 30.375,00 kuna.

Projekt: Eko muzej Pustinja Blace

(otok Brač, Splitsko-dalmatinska županija)

Projektom je predviđena rekonstrukcija/sanacija/uređenje objekata i prilaza za turističku valorizaciju pustinje Blace.

Ulaganja u pripremu projekta u 2012. godini iznose 30.000,00 kuna.

Projekt: Sanacija i rekonstrukcija crkve Sveti Marak - novi zavičajni muzej na Hvaru

(otok Hvar, Splitsko-dalmatinska županija)

Projektom se planira rekonstrukcija nekadašnje crkve (dovođenje u prvobitno stanje) koja bi se koristila kao muzejski prostor te izgradnja nove zgrade na susjednoj parceli koji bi se koristila za restauratorsku i edukativnu djelatnost.

Ulaganja u pripremu projekta u 2012. godini iznosila su 27.750,00 kuna.

Projekt: ETNO-EKO sela

(otoci Brač i Hvar)

Projekt obuhvaća poticanja obnove raseljenih i zapuštenih sela u svrhu proširenja turističke ponude. Projektom je obuhvaćeno 9 sela koja će tvoriti novi turistički proizvod „Etno-eko sela“, od toga 3 na otoku Hvaru, 2 na otoku Braču i 4 na kopnu.

Ulaganja u pripremu projekta u 2012. godini iznosila su 95.000,00 kuna.

Projekt: Lječilišni centar Vela Luka

(otok Korčula, Dubrovačko-neretvanska županija)

Projekt se odnosi na razvoj zdravstvenog turizma kroz unaprjeđenje javne zdravstveno turističke infrastrukture i popratnih sadržaja te uključuje:

- rekonstrukciju bolnice u Terapijski centar nadogradnjom jedne etaže na objektima stare bolnice u kojoj će biti cca 30 novih suvremenih smještajnih jedinica veličine 35 – 40 m², te uređenja svih raspoloživih vanjskih prostora,
- uređenja javnih prostora stacionara, dodavanja novih sadržaja i daljnjeg uređenja soba kako bi se ostvario dojam ugodnijeg i kvalitetnijeg smještaja i kompletne rekonstrukcije energetske i instalacijske infrastrukture bolnice.

Ulaganja u pripremu projekta u 2012. godini iznosila su 18.750,00 kuna.

Uprava za upravljanje operativnim programima

Sektor za teritorijalnu suradnju

Sektor za teritorijalnu suradnju u sklopu Uprave za upravljanje operativnim programima zadužen je za provedbu programa prekogranične suradnje financiranih iz druge komponente IPA-e. Tijekom 2012. godine u hrvatske otoke ulagalo se u okviru sljedećih dvaju programa:

1) IPA prekogranični program Slovenija - Hrvatska 2007.-2013.

U okviru bilateralnog programa sa Slovenijom u tijeku je provedba projekata Smanjenje zagađenja i očuvanje biološke raznolikosti u poljoprivredi s naglaskom na maslinarstvo (ZOOB) koji je odabran u sklopu prioriteta 2. Održivo upravljanje prirodnim resursima, odnosno mjere 2.1. Zaštita okoliša. Projekt se dijelom provodi na području Primorsko-goranske županije, na otoku Krku. Za Grad Krk i Udrugu proizvođača maslinova ulja "Drobnica" - Krk kao projektne partnere, namijenjeno je ukupno 102.272,04 eura (za Grad Krk 40.481,36 eura, a za Udrugu proizvođača maslinova ulja "Drobnica" 61.790,68 eura). Više informacija o projektu pruža internetska stranica projekta <http://www.zoob-oljke.si>.

2) IPA program Jadranska prekogranična suradnja 2007.-2013.

Vezano uz ulaganja u hrvatske otoke, odnosno projekte odabrane u sklopu IPA programa Jadranska prekogranična suradnja, zastupljeno je područje Splitsko-dalmatinske županije i Primorsko-goranske županije.

Na otoku Visu, u Splitsko-dalmatinskoj županiji, u tijeku je provedba Projekta energije vjetra na moru: istraživanje, eksperimentiranje, razvoj (POWERED) koji je odabran u sklopu prioriteta 2. Upravljanje prirodnim i kulturnim resursima i sustav upravljanja rizicima, mjere 2.3. Štednja energije i obnovljivi izvori energije. Za Grad Komižu kao projektnog partnera namijenjen je iznos od 103.000,00 eura. Više informacija o projektu pruža internetska stranica projekta <http://www.poowered-ipa.it>.

Na području Primorsko-goranske županije u provedbi su četiri projekta na otoku Rabu, jedan na Malom Lošinju i jedan na Krku ukupne vrijednosti 2.757.747,20 eura:

- Održiva mobilnost (MOBility) obale u jadranskom području (ADRIatic area) (ADRIMOB), prioritet 3. Dostupnost i mreže, mjera 3.2. Održivi sustavi mobilnosti. Projektni partner je Grad Rab za koji je iz projekta namijenjeno 174.900,00 eura. Više informacija o projektu pruža internetska stranica projekta <http://www.adrimob-ipa.eu>.

- Jačanje i umrežavanje malih aerodroma na jadranskom području (A3-NET), prioritet 3. Dostupnost i mreže, mjera, 3.1. Fizička infrastruktura. Projektni partner je također Grad Rab za koji je iz projekta namijenjeno 1.077.000,00 eura. Više informacija o projektu pruža internetska stranica projekta <http://www.a3-net.info>.

- Podrška održivim oblicima mobilnosti u priobalnim gradovima (ADRIA. MOVE IT), prioritet 3. Dostupnost i mreže, mjera 3.2. Održivi sustavi mobilnosti. Projektni partner je Općina Lopar s 224.792,60 eura. Više informacija o projektu pruža internetska stranica Općine Lopar <http://www.opcina-lopar.hr/news/adria-move-it-2012.html>.

- Prekogranična zračna mreža (CAN), prioritet 3. Dostupnost i mreže, mjera 3.1. Fizička infrastruktura. Projektni partner je Grad Rab za koji je iz projekta namijenjeno 729.930,00 eura. Više informacija o projektu pruža internetska stranica <http://www.adriaticpacbc.org>.

- Osiguranje zračnih luka i taxi mreža zračnog prometa u Jadranskoj regiji (ADRIAIR), prioritet 3. Dostupnost i mreže, mjera 3.1. Fizička infrastruktura. Projektni partner je Zračna luka Rijeka d.o.o. za koju je iz projekta izdvojeno 249.961,00 eura. Više informacija o projektu pruža internetska stranica <http://www.adriaticpacbc.org>.

- Mreža za očuvanje kitova i morskih kornjača u Jadranu (NETCET), prioritet 2. Upravljanje prirodnim i kulturnim resursima i sustav upravljanja rizicima, mjera 2.2. Upravljanje prirodnim i kulturnim resursima i sprječavanje prirodnih i tehnoloških rizika. Projektni partner je Plavi svijet - Institut za istraživanje i zaštitu mora za koji je iz projekta namijenjeno 301.163,60 eura. Više informacija o projektu pruža internetska stranica projekta <http://www.plavi-svijet.org/hr/posebni/NETCET/>.

Na temelju navedenih podataka, u okviru programa prekogranične suradnje koje provodi Uprava za upravljanje operativnim programima, Sektor za teritorijalnu suradnju, ukupna ulaganja u otoke kroz bespovratna sredstva tijekom 2012. godine iznosila su 2.757.747,20 eura.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je u 2012. godini u otoke sveukupno uložilo 127.486.213,53 kuna.

MINISTARSTVO POMORSTVA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture je, kroz Upravu pomorske i unutarnje plovidbe, brodarstva, luka i pomorskog dobra, u okviru svoje nadležnosti zaduženo za brigu o unaprjeđenju sustava pomorskog povezivanja otoka s kopnom i otoka međusobno kao jednog od najbitnijih elemenata otočnog održivog razvoja i temeljne pretpostavke za vođenje otočne razvojne politike.

Kroz svoje poslovanje Uprava pomorske i unutarnje plovidbe skrbi, i sve svoje aktivnosti usmjerava, u poboljšanje postojećeg stanja pomorskog prometnog sustava, njegove razvijenosti, prilagodljivosti i učinkovitosti. Poticaji koji su se dodjeljivali u 2012. godini odnosili su se na tri osnovne aktivnosti:

1. Jedna od najvažnijih aktivnosti je poticanje redovitih pomorskih putničkih i brzobrodskih linija. Agencija za obalni linijski pomorski promet, Split, kao regulatorno tijelo, nastavila je obavljati i nadzirati ovaj segment poslovanja te je za obavljanje javnog obalnog linijskog pomorskog prometa između kopna i otoka s proračunske aktivnosti Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture, posebne glave Agencije za obalni linijski pomorski promet, utrošila 375 milijuna kuna u 2012. godini. U 2012. godini potpore je primilo ukupno 12 brodara za održavanje 50 trajektnih, brodskih i brzobrodskih linija. Državnom brodaru Jadroliniji, Rijeka, je u 2012. godini ukupno isplaćeno 304.383.382,86 kuna. Za održavanje 17 linija mali brodari su primili potporu u iznosu od 70.616.617,14 kuna. Kroz 2012. godinu ukupno je prevezeno 11.157.009 putnika što je na razini 2011. godine, te 2.764.076 vozila što je neznatno manje (1,18%) u odnosu na 2011. godinu.

2. Uprava je tijekom 2012. godine poticala brodere u nacionalnoj plovidbi kroz subvencioniranje razlike u cijeni goriva, temeljem Programa subvencioniranja razlike u cijeni pogonskog goriva brodarima u nacionalnoj plovidbi kojega je prihvatila Vlada Republike Hrvatske Zaključkom od 8. srpnja 2010. godine (trogodišnji Program za 2010., 2011. i 2012. godinu). Pravo na predmetnu potporu male vrijednosti su ostvarili brodari koji su obavljali djelatnost kružnih putovanja, jednodnevnog i višednevnog izletničkog turizma te koji su prevozili teret u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske. Ukupno isplaćena sredstva za ove namjene u 2012. godini iz državnog proračuna iznosila su 5,91 milijuna kuna za 216 brodara. Od toga se 995.184,83 kuna odnosi na 69 plovila (61 brodar) za brodove čiji su vlasnici otočani i čije je sjedište tvrtki i obrta na otocima.

3. Uprava je također u 2012. godini poticala brodere u nacionalnoj plovidbi kroz subvencioniranje gradnje trupa i rekonstrukcije broda temeljem Programa izgradnje i rekonstrukcije putničke i izletničke flote za potrebe hrvatskih privatnih brodara - malih poduzetnika kojega je prihvatila Vlada Republike Hrvatske Zaključkom od 4. lipnja 2010. godine (trogodišnji Program za 2010., 2011. i 2012. godinu). Ukupno isplaćena sredstva za ove namjene u 2012. godini iz državnog proračuna iznosila su 3,643 milijuna kuna za 13 brodara, od čega su za brodove čiji su vlasnici otočani i čije je sjedište tvrtki i obrta na otocima u 2012. godini isplaćena sredstva u iznosu od 712.420,00 kuna za 3 brodarka sa sjedištem na otocima (Krk, Pašman i Brač), a preostala sredstva su isplaćena brodarima čije je sjedište u priobalju.

Ukupna ulaganja Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture u otoke iz područja pomorskog prometa i brodarstva u 2012. godini iznosila su 376.707.606,99 kuna.

MINISTARSTVO PODUZETNIŠTVA I OBRTA

Temeljem Programa poticanja poduzetništva i obrta „Poduzetnički impuls“ za 2012. godinu, Ministarstvo poduzetništva i obrta ukupno je odobrilo 1.186.215,00 kuna bespovratnih potpora mikro, malim i srednjim poduzetnicima i zadrugama. Ulaganja su provedena kroz projekte jačanja konkurentnosti (Franšizno poslovanje, Jačanje međunarodne konkurentnosti, Normizacija i znakovi kvalitete, Žena poduzetnica, Poduzetništvo u kulturi, Pozicioniranje na tržištu i Zadružno poduzetništvo), obrazovanje za poduzetništvo i obrtništvo (Cjeloživotno obrazovanje za obrtništvo, Obrazovanje za poduzetništvo – sufinanciranje programa izobrazbe za poduzetništvo koje provode potporne institucije poduzetništva i sufinanciranje učeničkih zadruga) i projekte izgradnje poduzetničke infrastrukture kroz kapitalna ulaganja - Poduzetničke zone u funkciji.

MINISTARSTVO ZDRAVLJA

Ministarstvo zdravlja je u 2012. godini ulagalo u otoke kroz dvije aktivnosti, i to: kapitalna ulaganja u otoke (domovi zdravlja, ambulante, jedinice za hemodijalizu) kroz koje je uloženo 1.602.431,58 kuna te uspostavu i organizaciju telemedicinske djelatnosti u Republici Hrvatskoj, opremanje i osnivanje osnovne mreže telemedicinskih centara u Republici Hrvatskoj kroz koju je uloženo 601.495,27 kuna. Ukupna ulaganja Ministarstva zdravlja u otoke u 2012. godini iznosila su 2.203.926,85 kuna.

MINISTARSTVO KULTURE

Ministarstvo kulture je u 2012. godini na otocima financiralo programe javnih potreba u kulturi: dramska umjetnost, glazbene i glazbeno-scenske umjetnosti, informatizacija, investicijska potpora, književne manifestacije, knjižnična djelatnost, kulturna dobra - nepokretna i pokretna, kulturno-

umjetnički amaterizam, likovna, vizualna i audiovizualna umjetnost, međunarodna kulturna suradnja, muzejsko-galerijska djelatnost, nove medijske kulture, potpora knjizi te zaštita spomeničke baštine. Ostvarena su 233 programa u ukupnom iznosu od 13.457.410,59 kuna, od čega je najviše programa financirano u Primorsko-goranskoj županiji (59 programa kroz koje je uloženo 5.864.500,00 kuna) i Splitsko-dalmatinskoj županiji (94 programa kroz koje je uloženo 4.417.578,00 kuna).

MINISTARSTVO TURIZMA

Ministarstvo turizma je tijekom 2012. godine ulagalo u otoke kroz bespovratna sredstva u iznosu od 9.604.103,57 kuna, putem slijedećih programa:

- Programi obrazovanja i obuke kadrova u turizmu
Putem programa, u suradnji s glavnim nosiocima politike obrazovanja, sufinanciraju se aktivnosti koje potiču daljnje jačanje interesa mladih za zanimanja u turizmu, koncentraciju kvalitete obrazovanja na nacionalnoj i regionalnoj razini, poboljšanje kvalitete i udjela praktičnog rada i nastavak unaprjeđenja suradnje s privatnim sektorom;
- Poticaji za jačanje turističkog tržišta
Sufinancira se unaprjeđenje tržišne konkurentnosti hrvatskog turizma kroz stručne i obrazovne programe;
- Program poticanja razvoja turizma na turistički nerazvijenim područjima
Sufinanciraju se projekti kojima se potiče razvoj turizma kao mogućeg pokretača ukupnog razvoja gospodarstva nerazvijenih područja, unaprjeđuje se javna i poslovna turistička infrastruktura, unaprjeđenje se turistička ponuda destinacije razvojem posebnih oblika turizma i inovativnih turističkih proizvoda te stvara cjelogodišnja turistička ponuda;
- Program razvoja novih proizvoda održivog turizma
Potiče se razvijanje novih i inovativnih turističkih proizvoda održivog turizma te obogaćuje i unaprjeđuje ukupna turistička i ugostiteljska ponuda;
- Program unaprjeđenja ponude turističkog sektora

Unaprjeđuje se ponuda te povećava konkurentnosti ukupnog turističkog sektora. Program se provodi kroz dvije aktivnosti:

1. poticanjem povećane konkurentnosti u smislu poticanja izgradnje dodatnih sadržaja i unaprjeđenja dodatne ponude hotelsko-turističkih objekata, poticanjem izgradnje sadržaja i unaprjeđenja ponude destinacije i slično,
2. izjednačavanjem konkurentnosti na otocima, odnosno subvencioniranjem razlike cijene vode trgovačkim društvima i obrtima koji se bave hotelskom industrijom na otocima, a opskrbljuju se vodom putem vodonosaca;

- Program poticanja turističkih manifestacija

Dodjeljuju se bespovratna sredstva s namjerom poticanja razvoja i unaprjeđenja, odnosno obogaćivanja turističke ponude Republike Hrvatske kao i razvoja sadržaja kroz turističko-kulturne, gastronomske, tradicijske, sportske i druge manifestacije i festivale kao glavnog motiva turističkih dolazaka u cilju povećanja posjetitelja, posebice izvan glavne turističke sezone;

- Programi subvencioniranja kreditnih programa u turizmu

Potiče se proširenje smještajne ponude na objektima manjeg kapaciteta, ali veće kvalitete. Dodijeljena sredstva su strogo namjenski ulagana u kupnju, izgradnju, adaptaciju ili uređenje objekata vrste hotel i pansion do 40 smještajnih jedinica, aparthotel do 20 apartmana i kamp do najviše 100 parcela. Program se temelji na kreditnim sredstvima banaka i sredstvima Ministarstva turizma za subvencioniranje kamate u odobrenim kreditima. Nakon završenog ulaganja, dovršeni objekt mora zadovoljiti kategoriju od minimalno „3 zvjezdice“ za hotel i aparthotel, odnosno "komfor" za pansion.

MINISTARSTVO BRANITELJA

Ministarstvo branitelja provodi Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja za razdoblje od 2012. do 2013. godine koji je prihvaćen Zaključkom Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 43/2012). Ciljnu skupinu Programa čine nezaposleni hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i nezaposlena djeca

smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

Program se sastoji od sedam mjera: Mjere stručnog osposobljavanja, Mjere samozapošljavanja, Mjere potpore za proširenje postojeće djelatnosti, Mjere potpore zapošljavanju djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja bez radnog iskustva, Mjere potpore radu zadruga hrvatskih branitelja, Mjere potpore projektima zadruga hrvatskih branitelja i Mjere kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva (Ministarstvo branitelja je tijekom 2012. godine nastavilo otplaćivati obveze preuzete u prethodnom razdoblju, subvencioniranjem 2% kamatne stope na poduzetničke kredite realizirane u poslovnim bankama kroz Program "Lokalni projekti razvoja poduzetnik-branitelj").

Zahtjevi za korištenje mjera Programa u 2012. godini zaprimali su se isključivo po prethodno objavljenom javnom pozivu kojim su bili utvrđeni uvjeti i obvezna dokumentacija potrebna za podnošenje zahtjeva te kriteriji kojima se vodio Stručni tim za odlučivanje o mogućnosti korištenja poticajnih mjera Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja nezaposlenih osoba iz ciljne skupine kod razmatranja zahtjeva.

Nastavno na to, provedbom Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja u 2012. godini, potpomognuto je zapošljavanje osoba iz ciljne skupine Programa na području hrvatskih otoka ukupnim iznosom od 173.271,31 kuna.

Nadalje, Ministarstvo branitelja je u 2012. godini provodilo Projekt rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom kojim se nastoje podržati inicijative prilagodbe građevina, ustanova i javnih površina te unaprjeđenje njihove pristupačnosti s ciljem poboljšanja kvalitete života osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta te osiguravanja neovisnosti njihova življenja u zajednici.

Sufinanciranje projekata rješavanja pristupačnosti objekta osobama s invaliditetom sredstvima državnog proračuna Republike Hrvatske koja se odobravaju jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje provode djelatnosti usmjerene potrebama zajednice i to po podnošenju zahtjeva na javni poziv, te nakon razmatranja od strane posebne radne skupine u koju su imenovani predstavnici ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata i civilnih udruga osoba s invaliditetom, a koja predlaže donošenje odluka o sufinanciranju i visini odobrenih sredstava. Sukladno tome, Ministarstvo branitelja je u 2012. godini sudjelovalo u sufinanciranju dogradnje lifta u Osnovnoj školi Ivana

Rabljanina na Rabu ukupnim iznosom od 120.000,00 kuna.

Ministarstvo branitelja je u 2012. godini provodilo i Projekt sufinanciranja izgradnje, postavljanja ili uređenja spomen-obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu s ciljem podržavanja inicijativa udruga iz Domovinskog rata u izgradnji, postavljanju ili uređenju spomen-obilježja kao izraza zahvalnosti i u znak sjećanja na žrtve stradale u Domovinskom ratu, radi očuvanja uspomene na sve hrvatske branitelje i događaje iz Domovinskog rata. Temeljem Odluke o sufinanciranju izgradnje, postavljanja ili uređenja spomen-obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu, sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2012. godinu na području Republike Hrvatske, objavljen je Javni poziv za sufinanciranje izgradnje, postavljanja ili uređenja spomen-obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu. Prednost u odobravanju sredstava sufinanciranja izgradnje spomen-obilježja bila je dana projektima na područjima lokalne ili područne (regionalne) samouprave u kojima nema izgrađenog spomen-obilježja odnosno onima koji su vezani za određene događaje, osobe ili postrojbe iz Domovinskog rata za koje nije izgrađeno spomen-obilježje. Između ostalih, u 2012. godini odobreno je 50.000,00 kuna za provedbu javnog arhitektonsko-kiparskog natječaja za odabir idejnog rješenja za vidikovac "Spomenar Paškog mosta" na zapadnoj strani Paškog mosta.

Ukupna ulaganja u otoke kroz naprijed spomenute programe Ministarstva branitelja u 2012. godini iznosila su 343.271,31 kuna.

MINISTARSTVO RADA I MIROVINSKOGA SUSTAVA

Iz nadležnosti Ministarstva rada i mirovinskoga sustava ulaganje u otoke u 2012. godini ostvarivalo se putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Hrvatski zavod za zapošljavanje provodio je mjere aktivne politike zapošljavanja temeljem Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja za 2011. i 2012. godinu, te je u otoke uložio ukupno 4.286.783,08 kuna.

MINISTARSTVO GRADITELJSTVA I PROSTORNOGA UREĐENJA

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja je tijekom 2012. godine uložilo ukupno 100.000,00 kuna za izradu dokumenata prostornog uređenja grada Komize.

MINISTARSTVO SOCIJALNE POLITIKE I MLADIH

U 2012. godini Ministarstvo socijalne politike i mladih u otoke je ulagalo kroz kapitalna ulaganja u centre za socijalnu skrb i domove socijalne skrbi. Ulaganjem su obuhvaćeni Centar za socijalnu skrb Cres-Lošinj gdje je izvršena rekonstrukcija etaže suterena i prizemlja, Dom za psihički bolesne odrasle osobe Blato za uređenja dnevnih boravaka i Dom za starije i nemoćne odrasle osobe „Majka Marija Petković“ u Blatu za izradu nadstrešnice.

Ukupna ulaganja Ministarstvo socijalne politike i mladih iznosila su 279.038,10 kuna.

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

Ministarstvo unutarnjih poslova je tijekom 2012. godine na otocima financiralo aktivnosti sanacije objekata policijskih postaja (Mali Lošinj, Pag) i izradu tehničke dokumentacije za izgradnju infrastrukture i bazne stanice za video nadzor (Palagruža, Sv. Andrija, Svetac) u ukupnom iznosu od 479.960,00 kuna.

MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta je u 2012. godini u otoke uložilo 3.488.956,85 kuna. Među značajnijim izdvajanjima unutar navedenog iznosa bilo je ono za projekt Modernizacije kurikuluma turističkih i ugostiteljskih strukovnih škola - formula uspjeha (IPA program, IV. komponenta) za Srednju školu Markantuna Dominisa na otoku Rabu u koji je uloženo 1.196.167,28 kuna, projekt Od obrazovanja do zapošljavanja kroz modernizaciju kurikuluma pomorskih strukovnih škola (IPA program, IV. komponenta) za Pomorsku školu Ambroza Haračića u Malom Lošinju u koji je uloženo 1.162.767,60 kuna te projekt Kapitalna ulaganja u otoke za Osnovnu školu Vjekoslava Kaleba u Tisnom gdje se sufinancirala izgradnja školske sportske dvorane s iznosom od 1.000.000,00 kuna.

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

Ministarstvo poljoprivrede je iz djelokruga svoje nadležnosti u 2012. godini kroz četiri osnovne aktivnosti u otoke sveukupno uložilo 19.206.094,29 kuna, i to: 1.414.076,70 kuna u projekte razvoja komunalnih vodnih građevina za javnu vodoopskrbu, 101.800,00 kuna kroz potpore bespovratnih poticaja na razini gradova, općina i županija, 16.603.762,94 kuna kroz izravne potpore te 1.086.454,65 kuna kroz strukturne potpore.

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA

Ministarstvo pravosuđa je u otoke u 2012. godini uložilo ukupno 281.947,51 kuna za rekonstrukciju sustava grijanja i hlađenja (klimatizaciju) u zgradi Općinskog suda u Krku.

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost ulagao je na hrvatske otoke tijekom 2012. godine u programe i projekte zaštite okoliša i energetske učinkovitosti. Tako je ulagano u sanaciju odlagališta komunalnog otpada (Pržići u gradu Cresu, Treskavac u gradu Krku, Kalvarija u gradu Malom Lošinj, Caska u gradu Novalji i dr.), nabavu komunalne opreme (na području Visa), preuzimanje i zbrinjavanje građevinskog otpada koji sadrži azbest i očuvanje bioraznolikosti Nacionalnog parka Kornati te u poticanje održivog razvoja ruralnog prostora. Također su sufinancirani troškovi prijevoza komunalnog otpada s nekolicine otoka (Suska, Ugljana, Dugog otoka i dr.), nabava i ugradnja podzemnih kontejnera za komunalni otpad na području općine Tisno, nabava vozila za sakupljanje komunalnog otpada na području općine Tisno i općine Orebić.

U pogledu provedbe nacionalnih energetska programa Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost je sufinancirao projekt korištenja sunčeve energije za grijanje u Domu za starije i nemoćne osobe Rab, projekt smanjenja potrošnje električne energije korištenjem modernih rasvjetnih tijela u Malom Lošinj, projekt sanacije, rekonstrukcije i modernizacije javne rasvjete u Novalji i druge projekte koji uključuju energetska učinkovitost, korištenje obnovljivih izvora energije i poticanje održive gradnje.

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost je za navedene aktivnosti u 2012. godini izdvojio ukupno 12.558.317,78 kuna.

DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA

Državna geodetska uprava ulagala je sredstva u otoke kroz provedbu katastarskih izmjera koje se sufinanciraju iz državnog proračuna na poziciji Državne geodetske uprave te jedinica lokalne samouprave. Nastavno na prijašnje godine tijekom 2012. godine vršili su praćenje ugovora na 25 katastarskih izmjera.

Tijekom 2012. godine potpisani su Sporazumi o katastarskim izmjerama s Općinom Poveljana (3815 ha) i Općinom Kali (913 ha). U planu nabave za 2012. godinu na poziciji Državne geodetske uprave - Državni program za otoke predviđene su katastarske izmjere na području jedinica lokalne samouprave: grad Cres - k.o. Cres-grad (341 ha) i grad Krk - k.o. Krk (1988 ha). Također potpisan je i ugovor za radove na području grada Cresa, dok je nabava geodetsko-katastarskih usluga za područje grada Krka poništena.

Državna geodetska uprava je u 2012. godini kroz državni proračun realizirala sredstva u otoke u ukupnom iznosu od 3.314.054,00 kuna.

2.1.2. Javni sektor

HEP - Operator distribucijskog sustava d.o.o.

HEP - Operator distribucijskog sustava d.o.o. tijekom 2012. godine uložio je u elektroenergetske objekte na otocima ukupno 56.154.456,00 kuna. Od toga je u 2012. godini najviše ulagano na otoke u Primorsko-goranskoj županiji 23.082.154,00 kuna i otoke u Splitsko-dalmatinskoj županiji 14.288.454,00 kuna.

HP - HRVATSKA POŠTA d.d.

HP - Hrvatska pošta d.d. je u 2012. godini uložila na hrvatskim otocima iznos od 2.813.514,36 kuna koji se u cijelosti odnosi na kapitalna ulaganja. U okviru navedenog iznosa nabavljan je uredski namještaj i poslovni inventar, poštanski uredi su klimatizirani i opremljeni sigurnosno – tehničkim sustavom, te su nabavljeni uređaji za obavljanje djelatnosti u poštanskim uredima, uglavnom informatička i telekomunikacijska oprema.

ODAŠILJAČI I VEZE d.o.o.

Odašiljači i veze d.o.o. ukupno su u 2012. godini na hrvatskim otocima iz vlastitih sredstava uložili 3.186.638,98 kuna za nadogradnju digitalnih mikrovalnih veza na otocima Krk, Cres, Lošinj i Ugljan, izgradnju DVB-T2 mreže na Pelješcu, Braču i Ugljanu, te nadogradnju vlastite elektroničke komunikacijske infrastrukture na Koločepu, Lastovu, Lopudu, Šipanu, Cresu, Malom Lošinj, Unijama, Braču, Ižu, Pagu i Silbi.

HRVATSKI TELEKOM d.d.

Hrvatski Telekom d.d. je u 2012. godini uložio 15.600.875,27 kuna u infrastrukturu pokretne i nepokretne elektroničke komunikacijske mreže na otocima. Od tog iznosa je najviše utrošeno za infrastrukturu na Pelješcu, Krku, Hvaru i Viru.

HRVATSKE ŠUME d.o.o.

Hrvatske šume d.o.o. su u vidu radova biološke obnove šuma temeljem redovnog Plana gospodarenja u 2012. godini u otoke uložile 18.633.528,63 kuna. Ulaganja se odnose na uzgojne radove,

protupožarnu zaštitu, uređivanje šuma te izradu i održavanje protupožarnih prometnica na otoku Korčuli, Pagu, Cresu, Lošinju, Krku, Rabu, Braču i Hvaru.

HRVATSKE VODE

Ulaganja Hrvatskih voda u otoke u 2012. godini iznosila su 179.727.334,57 kuna. Ulagalo se u segmentima korištenja voda, zaštite voda, zaštite od štetnog djelovanja voda i navodnjavanja.

Tako se unutar ulaganja u korištenje voda na otoku Rabu u 2012. godini započelo s izradom projektne dokumentacije za kondicioniranje vode izvora Mlinica, na otoku Krku su nastavljeni radovi prema programu „Konceptija razvoja vodoopskrbe otoka Krka 2001.-2012.“. Područje Dobrinjštine, Šotoventa nije imalo vodoopskrbnu infrastrukturu te se godišnje ulagalo u izgradnju vodoopskrbne infrastrukture. Ujedno je započeto s izgradnjom injekcione zavjese na brani akumulacije Ponikva čime se dodatno osigurava vodoodrživost brane-jezera koja je trenutno glavni opskrbljivač pitkom vodom otoka Krka, te se izgradnjama vodoopskrbnih mreža po naseljima na području otoka Krka osigurava priključenje stanovništva na sustav javne vodoopskrbe.

U 2012. godini dovršena je izrada projektne dokumentacije objekata regionalnog vodoopskrbnog sustava Neretva-Pelješac-Korčula-Lastovo-Mljet. Dovušeni su radovi na izgradnji spojnog cjevovoda (podmorski cjevovod na Lastovu) čime je omogućen dovod vode s kopna na otok Lastovo putem regionalnog vodoopskrbnog sustava Neretva-Pelješac-Korčula-Lastovo-Mljet. Uz to je u 2012. godini nastavljena izgradnja dovodnog cjevovoda za vodoopskrbni sustav Metković, započeti su projekti izgradnje hidrotehničkog tunela Učjak u Blatu na Korčuli čime se omogućuje spajanje vodoopskrbnog sustava Blato na regionalni vodovod Neretva-Pelješac-Korčula-Lastovo-Mljet te projekt dogradnje vodospreme Korčula kojom će se dobiti dodatnih 2000 m³ vodospremničkog prostora za potrebe Korčule i Lastova.

Hrvatske vode u zaštitu voda utrošile su 87.447.588,39 kuna, od čega je najznačajniji iznos od 14.369.865,98 kuna uložen u otok Rab za sustav sanitarne kanalizacije koji obuhvaća središnji i jugoistočni dio otoka Raba, područje Palita, Raba, Banjola i Barbata, a sastoji se od uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Draga Vašibaka nakon kojeg se otpadne vode podmorskim ispustom ispuštaju na dubinu od 68 m u more Velebitskog kanala.

Unutar provođenja zaštite od onečišćenja na priobalnom području izvršena je izgradnja kolektorske mreže. Izgrađeno je i 7 obalnih crpnih stanica. U 2012. godini bila je u tijeku izgradnja podmorskog ispusta, ukupne duljine oko 1.830 m, i izgradnja tlačnog i gravitacijskog dovodnog cjevovoda, duljine 3.700 m te uređaja za pročišćavanje otpadnih voda 1. stupnja pročišćavanja. Postojeće stanje priključenosti iznosi 54%. Izgradnjom ostalih faza sustava javne odvodnje, otpadne vode se više neće ispuštati u priobalno more putem obalnih ispusta, već će se pročišćene vode kontrolirano putem podmorskog ispusta ispuštati u more Podvelebitskog kanala.

Ulaganja su u navedenim segmentima provedena i na drugim otocima kako je prikazano u tabličnom prikazu u Prilogu 2.

HRVATSKE CESTE d.o.o.

Hrvatske ceste d.o.o. su u 2012. godini na hrvatskim otocima ulagale u investicije, redovno i izvanredno održavanje državnih, županijskih i lokalnih cesta u ukupnom iznosu od 229.636.294,42 kuna. Najveći udio, čak 137.505.784,00 kuna utrošeno je na investicije vezane za most kopno – poluotok Pelješac.

AGENCIJA ZA REGIONALNI RAZVOJ REPUBLIKE HRVATSKE

Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske zadužena je za provedbu projekata programa IPA IIb prekogranične suradnje. Tijekom 2012. godine u hrvatske otoke ulagalo se u okviru sljedećih programa:

- 1) IPA prekogranični program Hrvatska - Crna Gora 2008
Projekt „Priroda za budućnost“, otok Lastovo

Cilj projekta je poboljšanje suradnje u zajednički odabranim sektorima te dobrosusjedskih odnosa u prihvatljivim područjima u sklopu jačanja partnerstva te povezivanje institucija za zaštitu prirode. Glavne aktivnosti u okviru projekta su: zajedničke analize potencijala programskog područja; vrednovanje i označavanje zaštićenih područja; promoviranje zaštite prirode i zajedničke turističke ponude zasnovane na prirodnoj baštini te promoviranje prekograničnog područja kao cjelovite

turističke destinacije. Ukupna vrijednost projekta „Priroda za budućnost“ iznosi 214.986,17 eura od čega je iznos kojim je Europska unija sufinancirala projekt 171.000,00 eura.

2) IPA prekogranični program Hrvatska – Bosna i Hercegovina 2008

Projekt „Kamen“, otok Brač

Cilj projekta je promocija i razvoj poduzetništva u sektoru obrade i korištenja kamena. Osnovne aktivnosti uključuju: izradu kompatibilnih prekograničnih obrazovnih kurikuluma za strukovno obrazovanje (kamenoklesarstvo); opremanje školskih radionica, obrazovanje učitelja i nastavnika iz područja obrade kamena, aktivnosti promocije poduzetništva i sudjelovanje na međunarodnom sajmu kamena u Veroni. Ukupna vrijednost projekta „Kamen“ iznosi 283.359,84 eura od čega je iznos kojim je Europska unija sufinancirala projekt 221.219,03 eura.

3) IPA prekogranični program Hrvatska – Bosna i Hercegovina 2009

Projekt „Mediterransko medicinsko bilje“, otok Hvar

Cilj projekta je povećati konkurentnost poljoprivrednog sektora kroz poboljšanje proizvodne tehnologije u sektoru medicinskog i aromatičnog bilja, povećanje kvalitete proizvoda i njihove prisutnosti na tržištu te jačanje veza između poljoprivrednih subjekata u pograničnom području (između otoka Hvara i Zapadne Hercegovine). Ukupna vrijednost projekta iznosi 240.113,32 eura od čega je iznos kojim je Europska unija sufinancirala projekt 204.096,32 eura.

4) Transnacionalni program Mediteran 2008

Projekt COASTANCE, otok Lastovo

Cilj projekta je zaštita obalnog područja i održivo planiranje u kontekstu mediteranskog bazena kroz poboljšano razumijevanje procesa upravljanja i planiranja obalnog razvoja javnih uprava, kroz provedbu niza aktivnosti kao što su metodologije planova upravljanja, upravljanja sedimentom te preporuke za obalna područja, kao i niz pilot projekata diljem Mediterana kako bi se spomenuti modeli primijenili u praksi. Ukupna vrijednost projekta iznosi 57.576,47 eura od čega je iznos kojim je Europska unija sufinancirala projekt 48.940,00 eura.

Ukupna vrijednost projekata tijekom 2012. godine iznosi 796.035,80 eura od čega je iznos kojim je Europska unija sufinancirala projekt 645.255,35 eura.

HRVATSKA AGENCIJA ZA POŠTU I ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE

Temeljem Odluke o načinu raspodjele sredstava te kriterijima i mjerilima za poticanje razvoja širokopojasne infrastrukture na područjima gdje ne postoji dostatan interes za razvoj i ulaganje u infrastrukturu širokopojasnog pristupa internetu koju je donijela Vlade Republike Hrvatske 1. rujna 2011. godine (KLASA: 650-05/11-03/01, URBROJ: 5030104-11-2), Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije nastavila je s dodjeljivanjem sredstava Odašiljačima i vezama d.o.o. i u 2012. godini.

Sredstva u iznosu od 2.872.320,00 kuna dodijeljena su u svrhu ispunjenja ugovorne obveze povezivanja matičnih i područnih osnovnih škola s područja Dubrovnika, Šibenika i Zadra, te na otocima: Lošinj, Dugi otok, Krapanj, Unije, Koločep, Zlarin, Iž, Šipan, Lopud, Silba, Prvić, Ist, Olib, Ilovik i Susak.

Od toga je 1.148.928,00 kuna utrošeno na području Zadarske županije, 718.080,00 kuna na području Šibensko-kninske županije i 1.005.312,00 kuna u Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

2.2. Ulaganja u otoke putem kreditiranja

2.2.1. HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

Hrvatska banka za obnovu i razvitak temeljem članka 20. Zakona o otocima te putem svojih programa kreditiranja potiče ulaganja fizičkih i pravnih osoba koje na otocima započinju ili proširuju djelatnosti koje su propisane člankom 15. istog Zakona. U 2012. godini odobrena su ukupno 83 kreditna zahtjeva za kreditne aktivnosti: restrukturiranje, likvidnost, program razvoja gospodarstva, priprema izvoza, turizam, pripreme turističke sezone, infrastruktura, IPARD-razvoj ruralne infrastrukture, malo i srednje poduzetništvo, početnici, poljoprivreda i ujednačeni razvoj, trajna obrtna sredstva, otoci (Program kreditiranja razvitka otoka), kreditiranje pripreme poljoprivredne proizvodnje, IPARD mjera 101. i 103., Žene poduzetnice te Program kreditiranja razvoja malog i srednjeg poduzetništva uz potporu Europske Unije. Za sve navedeno ukupno je plasirano 652.378.276,51 kuna.

2.3. Ulaganja u otoke u suradnji s europskim financijskim institucijama

2.3.1. EUROPSKA INVESTICIJSKA BANKA

Sveukupni razvojni cilj Projekta razvoja infrastrukture na otocima i u priobalju (EIB III) odnosi se na poboljšanje životnih uvjeta i standarda lokalnih zajednica na otocima i u priobalju podizanjem kvalitete i dostupnosti komunalne, društvene i prometne infrastrukture, zdravstva, socijalne skrbi, obrazovanja, sporta, kulture, te na kvalitetu i sustavnu skrb ranjivih skupina stanovništva kao i na sustavnu skrb o zaštiti okoliša rješavanjem problema otpadnih voda i zbrinjavanja otpada kao i poboljšanjem prometne povezanosti kroz obnovu i/ili izgradnju odgovarajuće infrastrukture. Ugovor o financiranju potpisan je 15. rujna 2011. godine između Republike Hrvatske i Europske investicijske banke za otočnu i priobalnu infrastrukturu (Projekt razvoja infrastrukture na otocima i u priobalju) kojim se utvrđuje način podmirivanja financijskih obveza. Razdoblje provedbe Projekta je početak rujna 2011. godina, završetak 2016. godine, a rok korištenja zajma je 30. srpnja 2015. godine. Ukupni troškovi Projekta procijenjeni su na 50 mil. eura bez PDV-a (Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije zajedno s Europskom investicijskom bankom); 25 mil. eura financirat će Europska investicijska banka, 25 mil. eura uvećano za sva fiskalna davanja financirat će se sredstvima državnog proračuna Republike Hrvatske. Također će i jedinice lokalne samouprave, ovisno o svojim mogućnostima i ugovorenim postocima, sudjelovati u financiranju odabranih potprojekata. Realizacija projekta EIB III pokrenuta je u 2012. godini, te je odabrano 7 potprojekata na otocima za financiranje tijekom 2012. godine (izgradnja sportske dvorane u Smokvici, dogradnja osnovne škole i izgradnja sportske dvorane u Orebiću, završetak izgradnje srednjoškolske dvorane u Supetru, dogradnja i nadogradnja dječjeg vrtića Vis i izgradnja jaslica u Visu, izgradnja jaslica i dječjeg vrtića u Baškoj, izgradnja školske sportske dvorane u Krku, školska sportska dvorana u Grohotama u Šolti). Do kraja prosinca 2012. godine dovršena su dva potprojekata na otocima (Baška i Krk), a realizacija preostalih 5 odabranih potprojekata nastavlja se tijekom 2013. godine. Ukupno utrošena sredstva u 2012. godini za potprojekte na otocima iznose 7.117.229,90 kuna.

2.3.2. RAZVOJNA BANKA VIJEĆA EUROPE

Projekt izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima (CEB IV) - Javni zajam broj F/P 1498 (2004)

Provedba Projekta izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima je u nadležnosti Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. Projekt je sufinanciran javnim zajmom oznake br. F/P 1498 (2004), a obuhvaća 98 (od inicijalno planiranih 110) potprojekata kojima je predviđena modernizacija ruralnih područja izgradnjom komunalne i društvene infrastrukture na 39 hrvatskih otoka uključujući i poluotok Pelješac. Svrha Projekta je unaprijediti razvoj hrvatskih otoka izgradnjom objekata komunalne i društvene infrastrukture, što treba pridonijeti gospodarskom i društvenom razvoju otoka, kao i zaštititi okoliša. Operacionalizacijom Projekta namjerava se smanjiti iseljavanje otočnog stanovništva, privući nove stanovnike te unaprijediti kvalitetu života na otocima. Ciljevi Projekta su osigurati kvalitetnu vodoopskrbu na hrvatskim otocima, a posebno na srednje velikim i malim otocima; izgraditi sustave odvodnje u većim, urbanim naseljima gdje je problem vodoopskrbe riješen, te na specifičnim geografskim područjima; poboljšati skrb i sustavnu brigu o starijim osobama; poboljšati sustav zdravstvene zaštite na otocima; osigurati kvalitetniju nastavu učenicima na udaljenim i slabo naseljenim otocima.

Projekt se sastoji od četiri glavne komponente: komunalna infrastruktura (vodoopskrba i odvodnja koje čine 72% ukupnih procijenjenih troškova Projekta), socijalna skrb, zdravstvo, i obrazovanje. Od ukupno 23 sustava vodoopskrbe, 16 je završeno i u funkciji, 1 je u izgradnji, a 6 potprojekata je isključeno. Od ukupno 22 sustava odvodnje, 13 je završeno i u funkciji, a 9 u izgradnji.

Vežano za komponentu unaprjeđenja sustava socijalne skrbi na otocima od ukupno 10 potprojekata u okviru komponente društvene infrastrukture, 7 je završeno i u funkciji, 2 su u izgradnji, a 1 je isključen. Također je značajna komponenta Projekta unaprjeđenja zdravstvene zaštite na otocima gdje je od ukupno 33 potprojekata u okviru komponente zdravstvene zaštite, 29 završeno i u funkciji, 2 su u izgradnji, a 2 potprojekata su isključena.

Predviđeno je i poboljšanje obrazovnog procesa na udaljenim, slabo naseljenim i malim otocima te na otocima s trendom ubrzanog rasta stanovništva gdje je cilj osigurati kvalitetno obrazovanje na malim otocima korištenjem alternativnih oblika nastavnog procesa: škole na daljinu, internet škole, seminari za učenike i nastavnike i sl. Od ukupno 22 potprojekata u okviru komponente obrazovanja, 18 je završeno i u funkciji, 1 je u izgradnji, a 3 potprojekata su isključena.

Ugovor o zajmu (javni zajam broj F/P 1498 (2004)) potpisan je 15. prosinca 2004. godine, a na snazi je od 19. srpnja 2005. godine. Očekivani dovršetak Projekta je do 31. prosinca 2014. godine. Izvorna procjena ukupnih troškova Projekta iznosi 386.728.742,70 kuna bez PDV-a, a struktura financiranja aktualno procijenjenih ukupnih troškova Projekta je podijeljena na CEB: 193.364.371,00 kuna, bez PDV-a (50%), te državni proračun Republike Hrvatske (Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije - T570462): 193.364.371,00 kuna, bez PDV-a (50%). Također i jedinice lokalne samouprave, ovisno o svojim mogućnostima i ugovorenim postocima, sudjeluju u sufinanciranju potprojekata.

Do kraja prosinca 2012. godine dovršena su dva potprojekta na otocima (sanacija i nadogradnja školske zgrade Osnovne škole Antuna Masle, Orašac i uređenje područne škole na otoku Susku), a realizacija preostalih 15 potprojekata nastavlja se tijekom 2013. godine i 2014. godine, osim potprojekta odvodnje Starog Grada na otoku Hvaru gdje se očekuje puštanje sustava u funkciju u prosincu 2015. godine.

Ukupno utrošena sredstva u 2012. godini putem Projekta izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima iznose 9.550.400,31 kuna.

3. KOMPONENTE ULAGANJA DRŽAVE U RAZVOJ OTOKA KROZ PROVEDBU ZAKONA O OTOCIMA

Budući da su otoci od interesa za Republiku Hrvatsku i kao takvi imaju njezinu osobitu zaštitu, Vlada Republike Hrvatske potiče i ulaže u izradu i provedbu programa i projekata vezanih za održivi razvoj hrvatskih otoka. Primjenom Zakona o otocima i pratećih podzakonskih akata, kao i odgovarajuće zakonske regulative drugih područja, kontinuirano se provodi niz mjera i aktivnosti koje zasigurno doprinose napretku razvoja otoka u svim segmentima.

Postignuti ciljevi i rezultati u razdoblju od 2004. do 2012. godine neosporno ukazuju na poboljšavanje uvjeta i kvalitete življenja otočnog stanovništva, što je nužan uvjet za zadržavanje otočana na otocima, te njihov povratak.

Spomenute mjere i aktivnosti odnose se na:

- bolje, kvalitetnije i jeftinije povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno,
- izgradnju prometne, komunalne i društvene infrastrukture,
- zaštitu i upravljanje prostorom,
- potpore, subvencije i povoljnije kreditne programe,
- poboljšanje porezne i kreditne politike prema jedinicama lokalne samouprave na otocima,
- razvoj otočnog gospodarstva,
- poboljšanje zdravstvene zaštite i uvođenje nove dimenzije socijalne skrbi,
- poboljšanje uvjeta i mogućnosti obrazovanja,
- ekološku proizvodnju hrane,
- brigu o zaštiti okoliša i zbrinjavanje otpada,
- potpore u poljoprivredi i ribarstvu,
- poticaje za razvoj turizma,
- potpore u kulturi,
- korištenje obnovljivih izvora energije,
- nadograđivanje zakonske regulative,
- potpore projektima civilnog društva.

3.1. Prometna povezanost

Od 2004. do 2012. godine intenzivirane su mjere i aktivnosti koje su doprinijele unaprjeđenju sustava pomorskog prometnog povezivanja otoka s kopnom i otoka međusobno kao i javnog otočnog cestovnog prijevoza. Cilj je bio postići što bolju, bržu, kvalitetniju i jeftiniju prometnu mrežu kroz povećani broj i učestalost brodskih i trajektnih linija uz što kvalitetnija plovila te pojeftinjenje prijevoza kroz uvođenje otočne karte („vinjete”) i subvencije pomorskog i cestovnog prometa.

Tijekom 2012. godine u pomorskom prometu ukupno je prevezeno 11.157.009 putnika što je na razini 2011. godine te u usporedbi s 2004. godinom u porastu za 3,02 milijuna putnika. Broj vozila prevezenih u 2012. godini iznosi 2.764.076 što je neznatno manje (1,18%) u odnosu na 2011. godinu, a u usporedbi s 2004. godinom bilježi se porast za 610 tisuća vozila.

Hrvatska putnička flota obnovljena je i modernizirana od 2004. godine te su izgrađeni i kupljeni novi brodovi čime je postala prosječno najmlađa flota na Sredozemlju. Nastavljeno je poticanje redovitih pomorskih putničkih i brzobrodskih linija, poticanje brodara u nacionalnoj plovidbi kroz subvencioniranje razlike u cijeni goriva te kroz subvencioniranje gradnje trupa i rekonstrukcije broda. Tako je Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture u pomorski promet u 2012. godini uložilo 376.707.606,99 kuna.

I dalje se provodi i mjera povlaštene cijene karata obzirom da je 2005. godine smanjene cijene trajektnih karata za otočno stanovništvo i uvedene su otočne „vinjete“ za otočane s prebivalištem na otoku i registriranim vozilom na otoku. Cijene za otočane, u odnosu na cijene karata koje plaćaju svi ostali koji putuju prema otocima i s otoka, u prosjeku su niže za 30-50%. Ukupan broj „vinjeta” izdanih od 2005. do 2012. godine iznosi 54.274. (Broj izdanih otočnih karata („vinjeta“) za trajektni prijevoz za razdoblje 2005.-2012. prikazan je u Prilogu 3.)

Za održavanje zračne linije Mali Lošinj – Unije, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je u 2012. godini izdvojilo 133.110,04 kuna te ukupno 18.528.285,57 kuna za projekt održive mobilnosti u jadranskom području, projekt umrežavanja malih aerodroma na jadranskom području, projekt podrške održivim oblicima mobilnosti u priobalnim gradovima, projekt CAN prekogranične zračne mreže, te projekt osiguranja zračnih luka i taxi mreža zračnog prometa u Jadranskoj regiji.

Ukupna ulaganja u prometnu povezanost otoka u 2012. godini iznosila su 395.369.002,60 kuna.

3.2. Prometna infrastruktura

Uvjeti života otočnog stanovništva se uvelike poboljšavaju ulaganjem u prometnu infrastrukturu. Moguća izoliranost i slabiji razvoj otoka te nazadovanje i depopulacija nastoje se izbjeći izgradnjom, sanacijom i dogradnjom unutarotočne cestovne mreže, otočnih i obalnih luka, zračnih luka i helidroma.

U 2012. godini na hrvatskim otocima uloženo je u investicije, redovno i izvanredno održavanje državnih, županijskih i lokalnih cesta od strane Hrvatskih cesta d.o.o. 229.636.294,42 kuna. Pored navedenog, u 2012. godini Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije financiralo je uređenje nerazvrstane javne ceste otoka Mljeta u iznosu od 2.364.153,97 kuna.

Ukupan iznos navedenih ulaganja po komponenti prometne infrastrukture u 2012. godini je 232.000.448,39 kuna.

3.3. Komunalna infrastruktura i zaštita okoliša

Otoci se opskrbljuju vodom iz regionalnih vodovoda čiji su izvori na kopnu, a voda se doprema podmorskim cijevima, iz lokalnih vodovoda koji crpe izvore na otoku ili istu dovoze brodovi vodonosci. Svi veći otoci imaju vlastita javna poduzeća koja brinu o vodoopskrbi. Za vodoopskrbu malih udaljenih naseljenih otoka naročito su značajni vlastiti resursi kao i postojeći vodoopskrbni objekti; mjesne (školske, crkvene i druge) cisterne – vodoopreme koje su u većini slučajeva u lošem fizičkom stanju. Stoga je one koje zadovoljavaju kapacitetom potrebno obnoviti ili eventualno sagraditi nove. Tako organiziran sustav vodospreme, zajedno s rješavanjem centralnog mjesnog priključka i razvodom cijevi po mjestu, bilo bi adekvatno rješenje vodoopskrbe na malim i udaljenim otocima.

Zato se posebna pažnja poklanja izgradnji vodoopskrbnih mreža, kao i kanalizacijskih sustava na otocima kroz Projekt „Izgradnja objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima“

(CEB IV) koji se od 2004. godine provodi i sufinancira sredstvima zajma Razvojne banke Vijeća Europe. Tako su izgrađeni i stavljeni u funkciju brojni objekti i sustavi vodoopskrbe i odvodnje na svim otocima gdje je to bilo moguće.

U segmentu korištenja, zaštite voda te zaštite od štetnog djelovanja voda kao i navodnjavanja uloženo je 179.727.334,57 kuna od strane Hrvatskih voda.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je u segmentu zaštite okoliša za projekt NET CET za očuvanja kitova i morskih kornjača izdvojilo 301.163,60 kuna.

Uz navedeno, Ministarstvo poljoprivrede je ulagalo u vodoopskrbni sustav otoka Krka, Raba i Cresa u ukupnom iznosu od 1.414.076,70 kuna.

Otočna naselja sve više ulažu u sustavno zbrinjavanje komunalnog otpada, uređenja mjesta, postavljanje javne rasvjete, te uređenje i izgradnju groblja. Sveukupna ulaganja u komunalnu infrastrukturu u 2012. godini s pozicija Sektora za otoke iznose 5.608.818,23 kuna, od čega je 5.094.919,23 kuna utrošeno za sufinanciranje izgradnje sustava vodoopskrbe i odvodnje, a za izgradnju, sanaciju ili uređenje naselja i ostalog utrošeno je 513.899,00 kuna.

Hrvatske šume d.o.o. su u vidu radova biološke obnove šuma temeljem redovnog Plana gospodarenja u 2012. godini u otoke uložile 18.633.528,63 kuna.

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost ulagao je na hrvatske otoke tijekom 2012. godine u programe i projekte zaštite okoliša u iznosu od 6.701.027,23 kuna.

Ukupan iznos navedenih ulaganja po komponenti komunalne infrastrukture i zaštite okoliša u 2012. godini bio je 214.356.250,98 kuna.

3.4. Gospodarstvo

Jedna od mjera kojom se nastoji utjecati na razvoj otočnog gospodarstva su državne potpore male vrijednosti otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta. Provodi se od 2008. godine sukladno

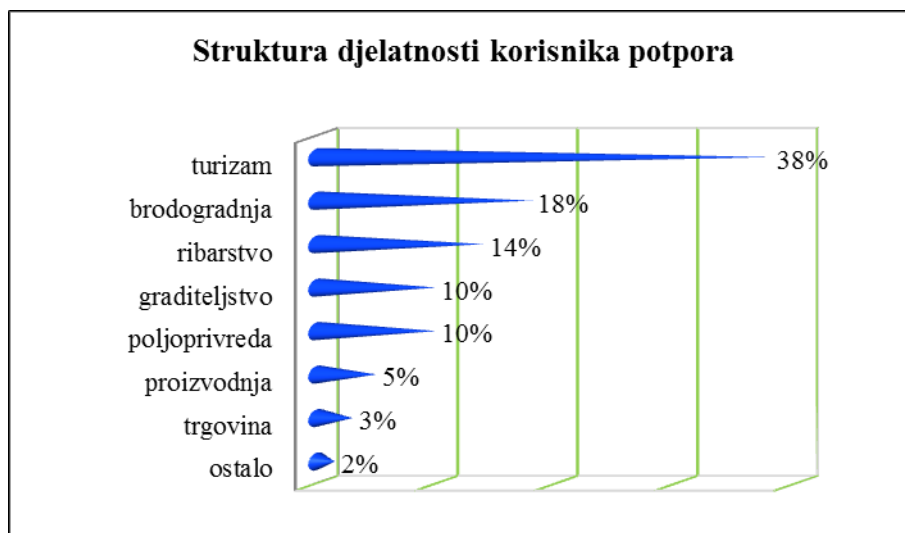
odredbi članka 26. Zakona o otocima, a cilj provođenja je da se poslodavcima koji imaju sjedište i svoju djelatnost obavljaju na otocima pomogne u poslovanju na način da za svakog zaposlenog djelatnika s prebivalištem na otoku dobije iznos potpore u visini jedne prosječne mjesečne bruto plaće (na otocima I. skupine – slabo razvijenim i nerazvijenim), odnosno pola toga iznosa (na otocima II skupine – razvijenijim otocima). Time se financira dio troškova njihovog poslovanja i stvaraju uvjeti za očuvanje postojećih radnih mjesta, ali i omogućava lakše zapošljavanje novih djelatnika, čime se unaprjeđuje poslovanje i razvoj otočnih firmi kao i razvoj samog otočnog gospodarstva.

Do kraja 2012. godine provedeno je sedam javnih poziva. U proteklom sedmogodišnjem razdoblju na pozive se javilo 586 različitih otočnih poslodavaca. Maksimalan broj prijavljenih korisnika bio je 2007. godine kad se na Javni poziv javilo 297 poslodavaca, zatim u 2006. godini kad ih je bilo 253, a svih ostalih godina raspon se konstantno kreće od 180 do 200 korisnika. Određeni dio korisnika javlja se kontinuirano svake godine, dok je primjetno da se svake godine javi određeni broj novih korisnika. Poslodavci koji su zadovoljili uvijete i kriterije ostvarili su pravo na 1.294 potpore, za ukupno 20.556 djelatnika u ukupnom iznosu od 62.987.061,17 kuna:

- 2006. god. 185 potpora, za 2.861 djelatnika u iznosu od 7.866.251,18 kuna,
- 2007. god. 244 potpore, za 4.056 djelatnika u iznosu od 12.171.274,47 kuna,
- 2008. god. 217 potpora, za 3.434 djelatnika u iznosu od 10.670.881,69 kuna,
- 2009. god. 179 potpora, za 3.259 djelatnika u iznosu od 10.570.398,90 kuna,
- 2010. god. 138 potpora, za 2.150 djelatnika u iznosu od 6.730.534,07 kuna,
- 2011. god. 174 potpore, za 2.310 djelatnika u iznosu od 6.977.720,86 kuna,
- 2012. god. 157 potpora, za 2.486 djelatnika u iznosu od 8.000.000,00 kuna.

Struktura dodijeljenih potpora prema odobrenim iznosima po djelatnostima prikazuje da je najveći udio potpora dodijeljen djelatnostima u turizmu i ugostiteljstvu (38%), a značajan dio sredstava dodijeljen je djelatnostima u brodogradnji (18%), ribarstvu (14%), graditeljstvu (10%), poljoprivredi (10%), proizvodnji (5%), trgovini (3%) i ostalome (2%).

Grafički prikaz 1. **Struktura djelatnosti korisnika potpora**

U 2011. i 2012. godini proračunska sredstva osigurana za dodjelu državnih potpora male vrijednosti otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta nisu bila dostatna za isplatu punog iznosa zahtjeva. Stoga se predloženi iznos potpora proporcionalno korigirao po koeficijentu, sukladno raspoloživim sredstvima osiguranim u državnom proračunu:

- 2011. koeficijent je iznosio 0,9046,
- 2012. koeficijent je iznosio 0,9391.

Projekt „Hrvatski otočni proizvod“ (HOP) nastao je temeljem Nacionalnog program razvitka otoka, a provodi se u skladu sa Zakonom o otocima i Pravilnikom o uvjetima, kriterijima i načinu označavanja proizvoda oznakom „Hrvatski otočni proizvod“. Njime se identificiraju kvalitetni otočni proizvodi koji su rezultat otočne tradicije, razvojno-istraživačkog rada, inovacije i invencije čija razina kvalitete mora biti mjerljiva. Oni potječu s ograničenih otočnih lokaliteta i rade se u malim serijama.

Proceduru dodjele provodi Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije koje jednom godišnje raspisuje javni poziv za dodjelu oznake „Hrvatski otočni proizvod“. Ukupno je u razdoblju od 2007. do 2012. godine oznaku dobio 121 otočni proizvođač za 334 proizvoda i proizvodne linije s 19 otoka i poluotoka Pelješca (Prilog 4.).

Projekt „Hrvatski otočni proizvod“ donio je proizvođačima niz beneficija i proširio njihove horizonte. Da bi projekt nastavio samostalno djelovati i iskoristio poduzetnički potencijal proizvođača, razmatra se osnivanje klastera „Hrvatski otočni proizvod“, kao dobrovoljnog oblika organiziranja nositelja

oznake „Hrvatski otočni proizvod“. Klaster bi operativno vodio sve aktivnosti – od prezentacije do prodaje (uključujući i online prodaju), dok bi Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, kao davatelj oznake, unutar klastera svojim predstavnikom zadržalo nadzornu funkciju. Bitno je da se klaster ustroji kroz dvije komponente. Prvu bi činili otočni proizvođači, nositelji oznake „Hrvatski otočni proizvod“, a drugu provedbeni tim s minimalnim brojem pomno odabranog operativnog osoblja za vođenje, kako se ne bi dodatno financijski opterećivalo proizvođače. Projekt bi se na taj način samofinancirao. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije razmatra modalitete daljnjeg izvođenja projekta. Polivalentnost Projekta „Hrvatski otočni proizvod“ otvorila je niz mogućnosti i opravdala njegovo postojanje. Otočni proizvođači su ušli u Projekt oslanjajući se na njegove komparativne prednosti, ali i unoseći individualna obilježja. Time se ostvaruju temeljni ciljevi Projekta. Proizvođači svake godine šire ponudu proizvoda, zapošljavaju članove uže i šire obitelji i ostaju živjeti i raditi na otocima. U ovoj početnoj fazi kombiniraju proizvodnju s turističkom djelatnošću i ostvaruju prihod dostatan za kvalitetan život obitelji.

Širenjem Projekta i trajnom uspostavom proizvodnje, njihov životni standard može doseći zavidnu razinu. Uz pomoć države institucionaliziranje Projekta donijet će pogodnosti koje će dodatno motivirati otočne proizvođače. Sigurnost Projekta, uz mogućnost plasiranja proizvoda na tržište, otvara prostor za ulazak novih proizvođača uz širenje ponude proizvoda vrhunske kvalitete. Za promociju oznake, otočnih proizvođača i njihovih proizvoda te za provođenje procedure dobivanja oznake, u 2012. godini Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je izdvojilo 127.585,55 kuna.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je također uložilo za sufinanciranje izgradnje infrastrukture polovne zone „Sorinj“ na otoku Rabu 237.529,44 kuna.

Osim navedenih aktivnosti u gospodarstvu, u segmentu turizma, tijekom 2012. godine ulagalo se u otoke putem programa Ministarstva turizma kroz bespovratna sredstva u iznosu od 9.604.103,57 kuna te putem Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije koje je financijski poduprlo projekt rekonstrukcije, sanacije i uređenja objekata i prilaza za turističku valorizaciju pustinje Blaca. Za taj je projekt u 2012. godini izdvojeno 30.000,00 kuna. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je također sufinanciralo projekt obnove raseljenih i zapuštenih sela u svrhu proširenja turističke ponude čime je obuhvaćeno 9 sela koja tvore novi turistički proizvod „Etno-eko sela“ s ulaganjem u pripremu projekta u 2012. godini u iznosu 95.000,00 kuna.

Ministarstvo poljoprivrede je u segmentu ribarstva na otocima u 2012. godini uložilo 17.690.217,59 kuna.

U području projekata obrazovanja u obrtništvu i poduzetništvu, Ministarstvo poduzetništva i obrta je u 2012. godini na otocima uložilo 1.186.215,00 kuna.

Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske, za projekte potpora za promicanje poduzetništva na otocima Hvaru i Braču, uložila je 1.417.654,25 kuna.

Hrvatski zavod za zapošljavanje provodio je mjere aktivne politike zapošljavanja temeljem Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja za 2011. i 2012. godinu, te je u otoke uložio ukupno 4.286.783,08 kuna.

HEP - Operator distribucijskog sustava d.o.o., Hrvatski Telekom d.d. te Odašiljači i veze d.o.o., odnosno Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM), uložili su u područjima elektroprivrede i elektroničkih komunikacija na otocima tijekom 2012. godine ukupno 74.941.970,25 kuna. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost ulagao je na hrvatske otoke tijekom 2012. godine u području energetike u iznosu od 5.857.290,55 kuna. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je u projekt energije vjetera na moru uložilo 776.856,69 kuna.

Ukupan iznos navedenih ulaganja po komponenti gospodarstva na hrvatskim otocima u 2012. godini bio je 124.251.205,98 kuna.

3.5. Kultura

Inicijativa izgradnje i oživljavanja dodatnih sadržaja životu na otoku u području kulture je uvelike važno za otočno stanovništvo pa je tako Ministarstvo kulture u 2012. godini financiralo programe javnih potreba u kulturi u okviru 233 programa na otocima u ukupnom iznosu od 13.457.410,59 kuna.

Također je i Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije ulagalo u segment kulture na otocima sa 3.496.992,53 kuna. Od toga je za projekt rekonstrukcije, sanacije, adaptacije i uređenja Arhivskog sabirnog centra u Žrnovu i uređenje Kulturnog centra „Ivan Vitić“ u Komiži u 2012. godini

uloženo 1.059.242,53 kuna te za rekonstrukciju društvenog doma na otoku Braču 250.000,00 kuna. U sklopu projekta dovršenja Memorijalnog centra „Faust Vrančić“ na otoku Prviću Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je uložilo 2.000.000,00 kuna, a u projekt sanacije i rekonstrukcije crkve Sveti Marak - novi zavičajni muzej na otoku Hvaru 27.750,00 kuna. Također, za rekonstrukciju kapelice u Tisnome uloženo je 160.000,00 kuna.

Ukupan iznos navedenih ulaganja po komponenti kulture u 2012. godini je 16.954.403,12 kuna.

3.6. Obrazovanje

Unaprjeđenje obrazovnog procesa na otocima provode Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta i Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (putem Programa usmjeravanja i rasporeda sredstava za razvoj otoka i priobalja, Projekta izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima (CEB IV), kao i Projekta razvoja infrastrukture na otocima i u priobalju (EIB III)).

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, kao i bivše Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u suradnji s bivšim Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta u razdoblju od 2004. do 2012. godine kroz navedene projekte uložili su preko 183,7 milijuna kuna u izgradnju škola, vrtića i sportskih dvorana. Izgrađen je i rekonstruiran ukupno 51 objekt za obrazovanje od kojih je 10 vrtića i 13 školskih sportskih dvorana.

Na velikim i srednje velikim otocima s razvijenom prometnom mrežom, škole se nalaze u jednom ili dva veća mjesta, a djeca iz manjih naselja dolaze u školu samostalno ili organiziranim prijevozom. Posebna pažnja se poklanja unaprjeđenju obrazovnog procesa na udaljenim, slabo naseljenim i malim otocima te na otocima s trendom ubrzanog rasta stanovništva na kojima je cilj osigurati kvalitetno obrazovanje korištenjem alternativnih oblika nastavnog procesa kao što su škole na daljinu, internet škole, seminari za učenike i nastavnike i sl.

Po broju učenika otoci se mogu podijeliti u četiri skupine. U prvoj su otoci s jednom ili više osnovnih škola, te relativno većim brojem učenika (između 500 i 2000). U drugu spadaju otoci koji su u prošlosti bili gušće naseljeni, a i relativno su veliki, ali imaju mali broj djece školske dobi (između 100 i 350). U treću se skupinu ubrajaju mali i slabije naseljeni otoci, s malim brojem djece školske dobi

(između 10 i 40). U četvrtu skupinu spadaju otoci na kojima još uvijek postoje školske zgrade, ali nema više djece (učenika).

Poseban je problem odvijanje nastave na otocima druge i treće skupine gdje se nastava odvija u skupnim razredima. Učionice se u tim slučajevima popunjavaju učenicima iz dva ili više različitih razreda, pa se time dovodi u pitanje i kvaliteta same nastave. Pored toga, problem malih otoka, posebno onih sa manje od 35 učenika, je i nedostatak nastavnika (učitelja), a sve navedene poteškoće zajedno za posljedicu imaju razliku u kvaliteti školskog sustava na otoku i na kopnu.

Poboljšanje uvjeta i mogućnosti obrazovanja na otocima te kvaliteta i raznolika ponuda profila obrazovanja preduvjeti su ostanka mladih na otocima. Izgradnjom i sanacijom škola, uvođenjem nastave na daljinu (Projekt e-otoci) te subvencioniranjem besplatnog otočnog javnog cestovnog prijevoza za učenike omogućen je dulji boravak djece u obiteljima na otoku te školovanje u skladu s modernim tehnološkim dostignućima.

Školske sportske dvorane sada imaju svi veliki otoci, a poneki i dvije kao Krk, Hvar i Korčula. Otok Brač će kroz 2014. godinu dobiti takav objekt završetkom izgradnje školske sportske dvorane u Supetru, a otok Korčula još jednu u Smokvici. U gradu Korčuli izgrađen je prvi zatvoreni bazen u funkciji opstanka i razvoja sporta na otocima.

Putem Projekta izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima (CEB IV) realizirano je, za komponentu školstva, u razdoblju 2004. do 2012. godine 53.663.817,19 kuna, od inicijalno planiranih 58.030.000,00 kuna po Projektu. U 2012. su se iz sredstava Projekta CEB IV nastavljeni projekti izgradnje: Osnovne škole Meterize u Šibeniku (sufinancira se i iz EIB-a II), Osnovne škole u općini Okrug na otoku Čiovo, Osnovne škole Antuna Masle u Orašcu koja će biti matični objekt za provođenje nastave na daljinu za Elafitsko otočje (Koločep, Lopud i Šipan) i Područne škole na otoku Susku.

Realizacija Projekta razvoja infrastrukture na otocima i u priobalju (EIB III) pokrenuta je u 2012. godini od strane Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, te je odabrano 7 potprojekata na otocima za financiranje tijekom 2012. godine (izgradnja jaslica i dječjeg vrtića u Baškoj, izgradnja školske sportske dvorane u Krku, izgradnja školske sportske dvorane u Smokvici, dogradnja osnovne škole i izgradnja sportske dvorane u Orebiću, završetak izgradnje srednjoškolske

dvorane u Supetru, dogradnja i nadogradnja dječjeg vrtića „Vis“ i izgradnja jaslica u Visu, školska sportska dvorana u Grohotama na Šolti). Od navedenih projekata do kraja 2012. godine završena je izgradnja jaslica i dječjeg vrtića u Baškoj te izgradnja školske sportske dvorane u Krku. Preostalih 5 odabranih potprojekata nastaviti će se realizirati u razdoblju od 2013. do 2015. godine.

U 2012. godini ukupna ulaganja putem projekata CEB IV, EIB II i EIB III te za projekt izgradnje bazena u Korčuli iznose 29.813.385,06 kuna.

Osim navedenoga, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je u 2012. godini izdvojilo 100.000,00 kuna za glazbene škole na otocima Primorsko-goranske županije.

Osim kroz sudjelovanje u navedenim projektima i programima, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta je u 2012. godini u otoke uložilo 3.488.956,85 kuna u vidu programa za obrazovanje te izgradnju školskih objekata.

Također je Ministarstvo branitelja u 2012. godini financiralo dogradnju lifta u Osnovnoj školi Ivana Rabljanina u Rabu u iznosu od 120.000,00 kuna za potrebe invalidnih osoba.

Ukupan iznos navedenih ulaganja po komponenti obrazovanja u 2012. godini je 33.422.341,91 kuna.

3.7. Zdravstvo

Specifičnost geografskog položaja, demografske značajke otočnog stanovništva te socijalne i ekonomske prilike uvjetuju osobitosti zdravstvene zaštite na otocima. Na gotovo svim otocima organiziran je sustav primarne zdravstvene zaštite, a broj timova primarne zaštite ili pojedinih djelatnika ovisi o veličini i naseljenosti otoka. Na većim otocima djeluju domovi zdravlja, a neki od njih imaju u svom sastavu i specijalističko-konzilijarnu službu uz prateći dijagnostički servis. Nedovoljno su pokriveni mali, udaljeni i slabo naseljeni otoci na kojima su objekti zdravstvene zaštite fizički u lošem stanju s nedovoljnom ili neadekvatnom opremom i s nedovoljnim stručnim kadrom. Stoga se posebna pažnja poklanja unaprjeđenju zdravstvene zaštite na otocima koja ima određene osobitosti; po načelima organizacije i funkcioniranja integralni je dio zdravstvenog sustava u Republici Hrvatskoj.

Na gotovo svim otocima organizirano je djelovanje primarne zdravstvene zaštite, a broj timova primarne zaštite ili pojedinih djelatnika ovisi o veličini otoka te naseljenosti. Na većim otocima, primjerice Braču, Korčuli, Krku, Lošinju i Hvaru djeluju domovi zdravlja koji obzirom na specifičnosti geografskog položaja imaju u sastavu i druge službe koje prema svom ustrojstvu nisu uobičajeno pozicionirane na primarnoj razini djelovanja zdravstvene službe. Posebice se to odnosi na Centre za hemodijalizu i rodilišta. Domovi zdravlja na većim otocima imaju u svom sastavu i specijalističko - konzilijarnu službu uz prateći dijagnostički servis.

Ipak, glavninu zbrinjavanja otočnog stanovništva nose službe primarne zdravstvene zaštite. Značajke rada primarnog liječnika u najvećoj se mjeri odražavaju u radu liječnika na otoku. Liječnik na otoku je zasigurno liječnik prvog kontakta kojem se obraćaju bolesnici svih dobnih skupina, bez obzira na vrstu problema. Pružanje integrirane, preventivne i kurativne zdravstvene zaštite također je bitna značajka rada primarnog liječnika. Kontinuitet skrbi je posebice izražen u otočnoj medicini.

U razdoblju od 2004. do 2012. godine poboljšana je zdravstvena zaštita na otocima izgradnjom, uređenjem, opremanjem novih i postojećih objekata primarne zdravstvene zaštite te osiguranjem kvalitetne usluge kroz dovoljan broj zdravstvenog osoblja.

Projektom izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima (CEB IV) obuhvaćeno je uređenje i adaptacija ili gradnja novih objekata zdravstvene zaštite odnosno 33 potprojekta u okviru komponente zdravstvene zaštite na većim i manjim otocima od kojih je 29 završeno i u funkciji, 2 su u izgradnji, a 2 potprojekta su isključena. Tako su izgrađeni novi domovi zdravlja u Jelsi i Visu, ambulante u Neviđanima na otoku Pašmanu, u Ugljanu i Kalima na otoku Ugljanu, na otocima Viru i Silbi. Izvršena je sanacija, uređenje i opremanje područnih ambulanti na Susku, Iloviku i Unijama, opremanje i adaptacija ambulanti u Božavi, Velom Ratu, Veruniću, Zaglavu i Luci na Dugom otoku, u naselju Vela Rava na otoku Ravi, na otocima Premudi i Olibu te na otoku Molatu. Jedini preostali potprojekt koji iziskuje veća ulaganja i to zbog faznog izvođenja radova je dogradnja Doma zdravlja Korčula. Vrijednost investicije je od planiranog iznosa od 11,5 milijuna kuna narasla na iznos od 34,8 milijuna kuna. Projekt obuhvaća obnovu i rekonstrukciju postojećeg objekta Doma zdravlja Korčula. Ostali objekti su ambulante u manjim mjestima koje su uređene i opremljene prema standardima primjerenim primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

Vrlo je značajna i briga o pacijentima kojima je potrebna dijaliza, jer je omogućeno da obavljaju dijalizu na otocima (Krk, Mali Lošinj, Rab, Brač, Hvar i Korčula) što umanjuje troškove i olakšava život pacijenata sa otoka, a uvelike pomaže i turizmu.

Osim direktnih kapitalnih ulaganja u prostor i opremu, Hrvatski zavod za telemedicinu je kroz osiguravanje pružanja specijalističkih zdravstvenih usluga i program cjeloživotnog stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika, indirektno utjecao na povećanje sigurnosti pri radu zdravstvenih radnika, upoznavanje s novim tehnologijama, metodama i tehnikama rada u medicini čime se podigla razina kvalitete zdravstvene zaštite te povećala dostupnost specijalističkih zdravstvenih usluga stanovništva na otocima. U osnovnu mrežu telemedicinskih centara trenutno su uključeni: Mali Lošinj, Cres, Krk, Rab, Brač, Hvar, Korčula, Mljet, Lastovo i Vis, a u planu je i spajanje s ostalim otocima te proširenje spektra specijalističkih zdravstvenih usluga koje se pružaju na otocima. Razvoj telemedicinske djelatnosti na otocima čini otoke sigurnijima i privlačnijima za razvoj turističkih djelatnosti.

U zdravstvenu zaštitu otočana u razdoblju od 2004. do 2012. godine (infrastruktura i oprema) uloženo je preko 68,5 milijuna kuna od čega je u 2012. godini uloženo 4.340.164,28 kuna (Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije putem Projekta CEB IV).

Osim navedenoga, Ministarstvo zdravlja je u 2012. godini kapitalnim ulaganjem u otoke u vidu domova zdravlja, ambulanti, jedinica za hemodijalizu te ulaganjem u uspostavu i organizaciju telemedicinske djelatnosti izdvojilo ukupno 2.203.926,85 kuna.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je također ulagalo u zdravstvo iz državnog proračuna s pozicije kapitalne pomoći za izgradnju ambulante u Kalma na otoku Ugljanu sa 428.700,75 kuna, te sudjelovalo u projektu rekonstrukcije, adaptacije i nadogradnje postojećih objekata Lječilišnog centra Veli Lošinj u iznosu od 30.375,00 kuna i Lječilišnog centra Vela Luka u iznosu od 18.750,00 kuna.

Ukupan iznos navedenih ulaganja po komponenti zdravstva u 2012. godini je 7.021.916,88 kuna.

3.8. Socijalna skrb

Obzirom da većina naših otoka već desetljećima demografski izumire, posebna pažnja se poklanja ulaganju u komponentu socijalne skrbi na otocima. S obzirom na činjenicu da na otocima stanovništvo čine pretežito stariji ljudi, kao i činjenicu na prisutni egzodus mlađih ljudi, politika resornog Ministarstva socijalne politike i mladih usmjerena je na razvoj socijalnih službi čija djelatnost ide u pravcu ublažavanja posljedica vezanih za migraciju stanovništva.

Sustav skrbi o starijima i nemoćnim osobama na području otoka obavlja se u nekoliko ustanova za tu namjenu: domu za psihički bolesne odrasle osobe, domovima za starije i nemoćne osobe i privatnim domovima za starije i nemoćne osobe.

Radi unaprjeđenja socijalne skrbi na otocima aktivnosti bi trebale biti usmjerene prema osiguranju primjerenijeg poslovnog prostora centrima za socijalnu skrb na području otoka, postizanju dostatne kvantitativne i kvalitativne kadrovske ekipiranosti u ustanovama socijalne skrbi, uspostavljanju sustava pružanja izvaninstitucijskih usluga, poticanju osnivanja dnevnih centara koji će isključivo pružati usluge cjelodnevnog i poludnevnog boravka te provođenju programa psihosocijalne rehabilitacije za određene skupine korisnika (osobe s invaliditetom, psihički bolesne osobe, te starije i nemoćne osobe) i promoviranju specijaliziranog udomiteljstva na otocima. Pri centrima za socijalnu skrb ili pri jedinicama lokalne samouprave potrebno je osnovati savjetovališne grupe, odnosno klubove s obzirom na određene skupine korisnika (djeca i mladež s poremećajima u ponašanju, osobe s invaliditetom, psihički bolesne, te starije i nemoćne osobe); jačati suradnju upravnih tijela jedinica lokalne samouprave i drugih sustava (prosvjeta, zdravstvo, policija i promet), te zajedničkom suradnjom osmišljavati i provoditi socijalne programe na lokalnoj razini. Uz navedeno, nužno je uspostaviti fleksibilniji sustav upravljanja u ustanovama socijalne skrbi kao i fleksibilniji sustav podrške korisnicima socijalne skrbi te omogućiti stručnim djelatnicima udovoljavanje sve složenijim zahtjevima posla.

U razdoblju od 2004. do 2012. godine unaprijeđena je briga za starije otočno stanovništvo uvođenjem nove dimenzije socijalne skrbi - izgradnjom domova za starije te razvojem izvaninstitucionalnog oblika skrbi i udomiteljstva.

Projektom izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima i sredstvima Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (CEB IV) kao i bivšeg Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi uloženo je u izgradnju novih i uređenje i dogradnju postojećih domova za

starije i nemoćne osobe od ukupno preko 33,16 milijuna kuna čime se omogućilo da svi veliki otoci dobiju domove za starije osobe ili podružnice domova te tako stvore preduvjete za primjerenu institucionalnu i izvaninstitucionalnu brigu o osobama starije dobi.

Do sada su uložena sredstva u domove za starije osobe na Krku, Lošinju, Ugljanu, Dugom otoku, Visu, Braču i Korčuli (u gradovima Korčuli i Vela Luci) te u izgradnju Doma za starije i nemoćne u Rabu i Doma za starije osobe Stari Grad na Hvaru.

U 2012. godini je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije putem Projekta CEB IV za izgradnju Doma za starije osobe u Rabu uložilo 1.637.659,47 kuna, za rekonstrukciju i uređenje doma za starije osobe u Tisnom temeljem Programa usmjeravanja i rasporeda sredstava za razvoj otoka i priobalja u 2012. godini, dodatnih 250.000,00 kuna te za izradu projektno-tehničke dokumentacije za Dom za starije i nemoćne osobe u općini Lastovo 100.000,00 kuna što je ukupno 1.987.659,47 kuna, dok je Ministarstvo socijalne politike i mladih za centre za socijalnu skrb i domove socijalne skrbi na otocima u 2012. godini uložilo 279.038,10 kuna.

Ukupan iznos navedenih ulaganja po komponenti socijalne skrbi u 2012. godini je 2.266.697,57 kuna.

3.9. Subvencije i kapitalne donacije

Provođenjem različitih mjera u cilju boljeg, kvalitetnijeg i jeftinijeg povezivanja otoka s kopnom i otoka međusobno, subvencioniranjem otočnog javnog cestovnog prijevoza i cijene vode, kao i ostalim subvencijama države, i dalje se nastoje izjednačavati uvjeti za život stanovništva na otocima s uvjetima života na kopnu, što je ulog Republike Hrvatske za što bolji životni standard otočana.

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture tako nastavlja subvencionirati pomorski promet u vidu poticanja redovitih pomorskih putničkih i brzobrodskih linija, subvencioniranja razlike u cijeni goriva za brodare u nacionalnoj plovidbi te subvencioniranje gradnje trupa i rekonstrukcije broda.

Tablica 3. **Godišnje subvencije pomorskog prometa za razdoblje 2004.-2012.**

Godina	Ukupna uložena sredstva (kn)
2004.	290.000.000,00 kn
2005.	333.957.946,00 kn
2006.	322.909.640,00 kn
2007.	371.317.084,93 kn
2008.	436.800.000,00 kn
2009.	387.000.000,00 kn
2010.	372.485.781,95 kn
2011.	384.556.137,00 kn
2012.	376.707.606,99 kn
Sveukupno	3.275.734.196,87 kn

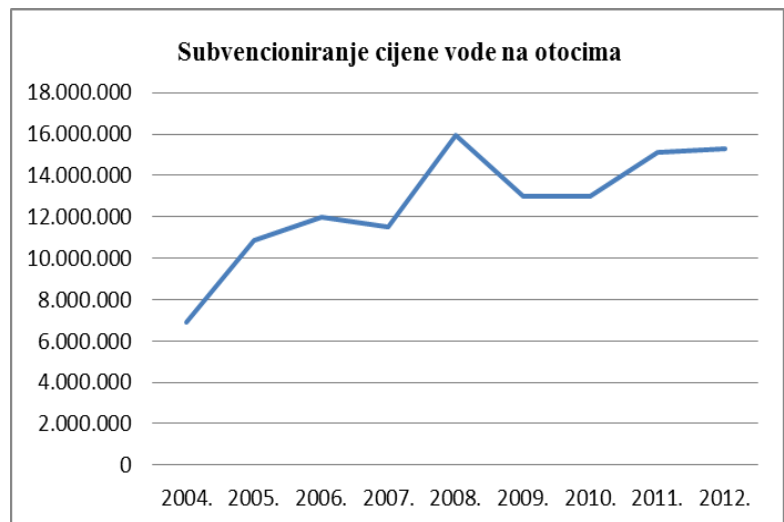
Cilj mjere subvencioniranja cijene vode otočnim kućanstvima koji se opskrbljuju vodom brodom vodonoscem ili cestovnim vozilom je postizanje jednakih uvjeta opskrbe vode kućanstava na otocima koja nisu priključena na javnu vodovodnu mrežu, onima na kopnu, što podrazumijeva da cijena vode otočanima treba biti ista kao i prosječna cijena vode u pripadajućoj obalno-otočnoj županiji. Od ukupnog broja naseljenih otoka (50) predmetna mjera provodi se na njih 32.

U razdoblju od 2004. do 2012. godine iz državnog proračuna Republike Hrvatske u provedbu ove mjere ukupno je uloženo 113.658.827,28 kuna, a u njejoj provedbi sudjeluje 16 isporučitelja s kojima Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije sklapa ugovore o obavljanju usluge isporuke pitke vode.

Tablica 4. i grafički prikaz 2. **Godišnje subvencije cijene vode na otocima za razdoblje 2004.-2012.**

Godina	Ukupna uložena sredstva (kn)
2004.	6.910.913,00
2005.	10.875.980,00
2006.	11.998.084,00
2007.	11.486.360,00
2008.	15.960.000,00

2009.	12.999.703,00
2010.	12.990.584,00
2011.	15.118.055,00
2012.	15.319.148,46
Sveukupno	113.658.827,46

U provođenju mjere subvencioniranja javnog otočnog cestovnog prijevoza iz državnog proračuna Republike Hrvatske, u razdoblju od 2001. godine, od kada se sama mjera provodi, do 2012. godine sveukupno je uloženo 279.377.702,90 kuna. Pokazatelji učinaka na zadane ciljeve provođenjem ove mjere su smanjenje životnih troškova i poboljšanje standarda otočnom stanovništvu, lakše i brže komuniciranje unutar otočnih destinacija te dulji ostanak djece osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta u svojim obiteljima na otoku.

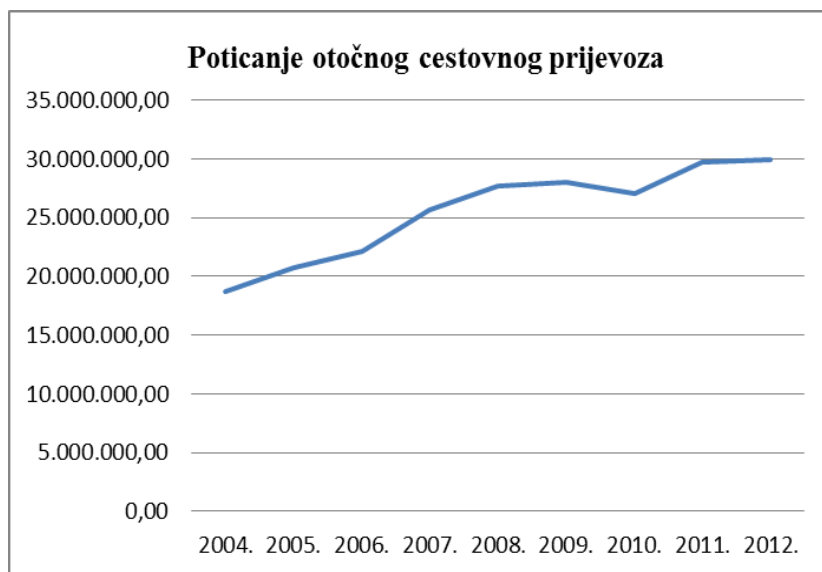
Sektor za otoke je u 2012. godini za subvencioniranje javnog otočnog cestovnog prijevoza učenicima, studentima, umirovljenicima i osobama starijim od 65 godina kao i za naknade troškova vlastitog prijevoza invalidnim osobama utrošio sredstva u iznosu od 29.970.378,13 kuna.

Ukupan broj korištenja mjere subvencioniranja otočnog javnog cestovnog prijevoza u 2012. godini za sve kategorije otočnog stanovništva koje ostvaruju pravo na besplatni otočni javni cestovni prijevoz, iznosi 568.189 odnosno 508.106 za umirovljenike i osobe starije od 65 godina, te 60.083 za đake i studente. U razdoblju od 2004. do 2012. godine ukupan broj korištenja mjere iznosi 3.230.109 za što je uloženo 228.527.761,4 kuna.

Tablica 5. i grafički prikaz 3. **Godišnje subvencije javnog otočnog cestovnog prijevoza**

za razdoblje 2004.-2012.

Godina	Ukupna uložena sredstva (kn)
2004.	18.691.996,13
2005.	20.683.033,50
2006.	22.162.139,95
2007.	25.618.464,30
2008.	27.720.433,52
2009.	27.997.400,29
2010.	26.995.603,28
2011.	29.736.673,70
2012.	29.970.378,13
Sveukupno	229.576.122,80

Od ostalih subvencija države kojima je potpomognut razvoj otoka možemo izdvojiti subvencioniranje 2% kamatne stope na poduzetničke kredite realizirane u poslovnim bankama kroz Program "Lokalni projekti razvoja poduzetnik-branitelj" Ministarstva branitelja koje je nastavilo otplaćivati obveze preuzete u prethodnom razdoblju te je za navedenu subvenciju za područje otoka u 2012. godini izdvojeno 128.271,31 kuna.

Ministarstvo turizma je programom subvencioniranja kreditnih programa u turizmu poticalo proširenje smještajne ponude na objektima manjeg kapaciteta, ali veće kvalitete. Program se temelji na kreditnim sredstvima banaka i sredstvima Ministarstva turizma za subvencioniranje kamate u odobrenim kreditima. U program subvencioniranja kreditnih programa u turizmu Ministarstvo turizma je u 2012. godini uložilo 6.824.593,79 kuna.

U segmentu kapitalnih donacija, a u cilju provedbe projekata organizacija civilnog društva vezanih za održivi razvoj hrvatskih otoka, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije objavilo je Natječaj za prijavu projekata udruga za ostvarivanje prava na financijske potpore u okviru raspoloživih sredstava državnog proračuna za 2012. godinu. Financijsku potporu je na taj način ostvarilo 27 otočnih udruga u sveukupnom iznosu od 400.000,00 kuna. Također je u 2012. godini i Ministarstvo branitelja putem kapitalnih donacija neprofitnim organizacijama uložilo 50.000,00 kuna.

Ukupni iznos navedenih subvencija i kapitalnih donacija u 2012. godini je 429.399.998,68 kuna.

3.10. Sredstva povrata poreza na dohodak ustupljena otočnim jedinicama lokalne samouprave

Gradovima i općinama na otocima sukladno članku 45. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te Naputka o načinu i uvjetima korištenja dijela poreza na dohodak ustupljenog općinama i gradovima na otocima omogućava se korištenje dijela poreza na dohodak, odnosno 15,5% istoga, na način da se porez na dohodak ostvaren na području općina, odnosno gradova ustupa općinama i gradovima koji zaključe Sporazum o zajedničkom financiranju kapitalnih projekata od interesa za razvoj otoka. Prihodi se izdvajaju na jedinstveni račun državne riznice i prate se prema općinama i gradovima gdje su ostvareni. Općine i gradovi na otocima mogu koristiti navedene prihode, nakon zaključenog Sporazuma s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije kojim se definiraju svi projekti koji će se financirati iz tih prihoda, te sklopljenog ugovora za svaki pojedini projekt.

Na depozitnim računima posebnih namjena koji su za tu svrhu otvoreni pri Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak, općinama i gradovima na otocima u razdoblju od 2003. do 2012. godine ukupno je kumulirano 504.057.265,31 kuna, a za provedbu 253 projekta do sada je isplaćeno 453.894.275,11 kuna, od čega je u 2012. godini za 20 projekata realizirano 42.823.456,37 kuna (Prilog 5.). Radi se o kapitalnim projektima od interesa za razvoj otoka za koje je potpisano 19 sporazuma između Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije i otočnih jedinica lokalne samouprave, za projekte vodoopskrbe i odvodnje, energetike, prostornog planiranja, zaštite okoliša i zbrinjavanja otpada, stvaranja preduvjeta za gospodarski razvitak (malih i srednjih poduzetnika u turizmu, poljoprivredi, stočarstvu i dr.) te za obrazovanje i kulturu.

3.11. Zaštita i upravljanje otočnim prostorom

Sukladno ustavnim obvezama Republike Hrvatske glede odnosa prema otocima i njihova očuvanja kao dobra od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i njenog nacionalnog prirodnog bogatstva, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 30. kolovoza 2007. godine donijela Državni program zaštite i korištenja malih, povremeno nastanjenih i nenastanjenih otoka i okolnog mora.

Izrada i donošenje Državnog programa proizlazi kao obveza iz izmjena i dopuna Zakona o otocima iz 2006. godine koje su usvojene kako bi se zaštitile nekretnine na malim, povremeno nastanjenim i nenastanjenim otocima od neprimjerene prodaje. Pravo prvokupa Republike Hrvatske se provodi na način da je vlasnik nekretnine na malim, povremeno nastanjenim i nenastanjenim otocima koji namjerava takvu nekretninu prodati, dužan pisanim podneskom, po tržišnoj cijeni istu najprije ponuditi na prodaju Republici Hrvatskoj, odnosno tijelu nadležnom za upravljanje imovinom Republike Hrvatske.

U kategoriju malih, povremeno nastanjenih i nenastanjenih otoka spada 688 otoka i otočića, administrativno raspoređenih u 7 obalno-otočnih županija i njihova 23 grada i 42 općine, a zauzimaju oko 192 km², odnosno 5,9% ukupne površine svih otoka, otočića i hridi na Jadranu.

U razdoblju od 2006. do 2012. godine Republici Hrvatskoj su podnijete ukupno 142 ponude za prvokup nekretnina koje se nalaze na malim, povremeno nastanjenim i nenastanjenim otocima.

U 2012. godini, od Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, zatraženo je mišljenje za 15 ponuda za prodaju nekretnina prema odredbama Zakona o otocima. Ponude su se odnosile na otoke: Zmajan, Marinkovac, Male Orjule, Šilo Velo, Gornju Abu, Lastovo, Krknatu, Šćedro, Žižanj, Maune i Jakljan.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u 2012. godini nije dalo pozitivno mišljenje za kupnju niti jedne ponuđene nekretnine Agenciji za upravljanje državnom imovinom, nadležnom tijelu za upravljanje imovinom Republike Hrvatske, jer za to nisu bile ostvarene potrebne pretpostavke, odnosno, nekretnine na spomenutim otocima, temeljem višekriterijalne analize izrađene za potrebe Državnog programa zaštite i korištenja malih, povremeno nastanjenih i nenastanjenih otoka

i okolnog mora, nisu bile u kategoriji utvrđenog izglednog prvokupa, dok se, primjerice, na otok Lastovo, prema Zakonu o otocima, pravo prvokupa ni ne odnosi.

3.12. Ostalo

Osim navedenih komponenti u koje se ulagalo u 2012. godini država je vodila brigu o unaprjeđenju i ostalih segmenata života na otocima.

Tako je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije dodijelilo po 100.000,00 kuna Gradu Komiži i Općini Lastovo u vidu pomoći kroz potporu za tekuće poslovanje na otocima I. skupine te za projekt „Lunjski vrtovi maslina” 2.536.488,53 kune. Za projekte smanjenja zagađenja i očuvanja biološke raznolikosti u poljoprivredi, s naglaskom na maslinarstvo, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije uložilo je 771.366,20 kuna.

Ministarstva poljoprivrede je u obliku potpora po projektima bespovratnih poticaja na razini otočnih gradova, općina i županija dodijelilo 101.800,00 kuna. Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja izdvojilo je 100.000,00 kuna za potrebe unaprjeđenja prostornog uređenja, Ministarstvo pravosuđa 281.947,51 kuna za uređenje prostora Općinskog suda u Krku, Ministarstvo unutarnjih poslova 479.960,00 kuna za otočne policijske postaje, Državna geodetska uprava 3.314.054,00 kuna za poslove katastarskih izmjera, te HP - Hrvatska pošta d.d. 2.813.514,36 kuna kapitalnih ulaganja u poštanski prostor na otocima i opremu za rad. Ministarstvo branitelja je na otoku Rabu isplatilo 45.000,00 kuna u vidu potpore poslodavcima za zapošljavanje nezaposlenih hrvatskih branitelja.

Zbroj ukupno navedenih ulaganja iznosi 10.644.130,60 kuna.

4. ZAKLJUČAK

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Sektor za otoke pridaje maksimalnu važnost otočnom održivom razvoju kroz financiranje mnogobrojnih mjera. Pregledna analiza mjera otočne razvojne politike, od njenog instaliranja 1995. godine do danas, ukazuje kako su ulaganja u komunalnu i socijalnu infrastrukturu te brojna ostala ulaganja na otocima, imala pozitivan učinak na razvitak otoka. Činjenica da su otoci iznad nacionalnog prosjeka po indeksu razvijenosti, ali se i dalje život na otocima percipira teško održivim, ukazuje na potrebu formuliranja novih mjera koje će imati razvojni cilj, a na čemu se središnja država već angažira.

Formuliranje i operacionalizacija politike razvoja hrvatskih otoka u 2012. godini kroz ulaganja mnogobrojnih subjekata, pokazuje da je Država u razvoj otoka uložila 1.777.355.928,82 kuna proračunskih sredstava i sredstava pravnih osoba od čega su 1.124.977.652,31 kuna bespovratna sredstva, a 652.378.276,51 kuna ulaganja u obliku kreditiranja.

Ulaganja su bila usmjerena prema ključnim područjima za razvoj otoka:

- prometnoj povezanosti otoka s kopnom i otoka međusobno, u iznosu od 395.369.002,60 kuna,
- prometnoj infrastrukturi, u iznosu od 232.000.448,39 kuna,
- komunalnoj infrastrukturi i zaštiti okoliša, u iznosu od 214.356.250,98 kuna,
- gospodarstvu, u iznosu od 124.251.205,98 kuna,
- kulturi, u iznosu od 16.954.403,12 kuna,
- obrazovanju, u iznosu od 33.422.341,91 kuna,
- zdravstvu, u iznosu od 7.021.916,88 kuna,
- socijalnoj skrbi, u iznosu od 2.266.697,57 kuna,
- subvencijama i kapitalnim donacijama, u iznosu od 429.399.998,68 kuna,
- kroz sredstva povrata poreza na dohodak ustupljena otočnim jedinicama lokalne samouprave, u iznosu od 42.823.456,37 kuna te
- kroz ostala ulaganja 10.644.130,60 kuna.

Pripreme za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji u 2012. godini zahtijevale su i drugačiji pristup formuliranju i provođenju mjera otočne politike. Predstoji redefiniranje strateškog opredjeljenja spram otoka, izrada novih instrumenata (izmjene i dopune Zakona o otocima i

provedbenih akata) te uobličavanje mjera sukladno novonastalim uvjetima. Na taj će se način podržati samodostatnost otoka što održi razvitak podrazumijeva.

5. POPIS TABLICA, GRAFIČKIH PRIKAZA I PRILOGA

Tablice

- Tablica 1. - Ukupna ulaganja središnje države u otoke u 2012. godini
- Tablica 2. - Broj izdanih otočnih karata („vinjeta“) za trajektni prijevoz u 2012. godini
- Tablica 3. - Godišnje subvencije pomorskog prometa za razdoblje 2004.-2012.
- Tablica 4. - Godišnje subvencije cijene vode na otocima za razdoblje 2004.-2012.
- Tablica 5. - Godišnje subvencije javnog otočnog cestovnog prijevoza za razdoblje 2004.-2012.

Grafički prikazi

- Grafički prikaz 1. - Struktura djelatnosti korisnika potpora
- Grafički prikaz 2. - Godišnje subvencije cijene vode na otocima za razdoblje 2004.-2012.
- Grafički prikaz 3. - Godišnje subvencije javnog otočnog cestovnog prijevoza za razdoblje 2004.-2012.

Prilozi

- Prilog 1. - Pregled uloženih sredstava Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u otoke u 2012. godini
- Prilog 2. - Pregled uloženih sredstava ostalih ministarstava, državnih institucija i javnog sektora u otoke u 2012. godini
- Prilog 3. - Broj izdanih otočnih karata („vinjeta“) za trajektni prijevoz za razdoblje 2005.-2012.
- Prilog 4. - Popis nositelja oznake HOP i proizvoda s oznakom HOP po županijama i otocima
- Prilog 5. - Broj realiziranih projekata i kumuliranih sredstava iz povrata poreza na dohodak otočnih gradova i općina za razdoblje 2003.-2012.